

KÖŞK

Amir

ERENKÖY IŞIK LİSESİ & FEN LİSESİ

"Önce iyi insan yetiştirir."

İB Diploma Programme

CollegeBoard

AP

Roman Kahramanları

Mayıs 2023 Sayı : 23

FMV Erenköy Işık Lisesi ve Fen Lisesi

İmtiyaz Sahibi
Sevilay Erođlu

Sorumlu Müdür Yardımcısı
Yağmur Gonca Ceran

Sorumlu Bölüm Başkanı
Şenay Önal

Sorumlu Öğretmenler
Müşerref Ateş
Gül Esra Beder
Dilek Tamer

Editör
Irmak Karadođan

Düzelti
Ela Özcan

Tasarım
Irmak Karadođan
Ela Özcan

Fotoğraflar ve Çizimler
Dora Tuhan
Asya Güngördü
Lal Nehir Yayıoğlu
Derin Öztüncer
Irmak Karadođan

Ön-Arka Kapak Tasarım
Dora Tuhan

Baskı
Mehmet Bülbül

İletişim

19 Mayıs Mah. Sinan Ercan Cad.
No:19, 34736 Kadıköy/İstanbul

Tel: (0216) 385 31 47

Fax: (0216) 360 59 59

fmv@fmv.edu.tr

editörün notu

Değerli Köşk Okurları,

137. yılını dolduran bu kurumda son günlerimi geçirirken emin olduğum tek bir şey var ki o da benim için ne kadar değerli olduğudur. Lise neydi peki? Yağmurlu pazartesi sabahı okulun içindeki bin kişinin uykulu ama samimi bakışlarıydı, ıslak palto kokularıyla, güneşli bir cuma gününün son dersinde öğrencilerin içini dolduran heyecandı, her 0,7 uç istendiğinde arkasına dönen 6-7 kişiydi... Lise dik durmaktı, kendine takip edecek bir patika bulmaktı. Lise kendini keşfetmek ve sorulara cevap bulmaktı, bazen sorgulamaktı, bazen içe kapanmaktı, bazen kabullenmektir. Çoğu zamansa dönüp bakıldığında biriken anılardı. Lise seyirciydi, lise arka plandı, bazense lise bire bir karşımızdakiydi. Dört senedir kendimi ait hissettiğim bu dergi ise benim için bir yuva, bir sığınak oldu. Dergiyi ve okulu bırakırken bu kadar zorlanacağımı tahmin edemezdim, böylesine sahipleneceğimi de. Her sayfasında, her anında hatıram olan ve hayatımın en ferah dolu, huzurlu dönemini geçirdiğim bu noktada meğer ne dolu ne çok yaşamışım, büyümüşüm. Boyumdan büyük, muazzam bir soru işaretine doğru ilerlerken her ne kadar bir muallakta olsam dahi yaşamışlıklar ve bu okulda, bu sayfalarda edindiğim tecrübeler benim bir adım daha ileri gitmemi sağlıyor. Bir çocuk sabırsızlığıyla hayatın karşına neler çıkaracağını beklerken veda etmek omzuma büyük bir yük bindiriyor. "Köşk"e, beni şu anda olduğum birey yapan öğretmenlerime, arkadaşlarıma, okuluma teşekkür ediyorum. Emin ellere emanet ettiğime emin olduğum bu dergiye veda ediyor, okurlarımıza son bir kez daha keyifli okumalar diliyorum.

Sevgiler,

Irmak Karadođan 12/IB F

içindekiler

05 Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi ve Gençliğin Cevabı

06 Ölü Hayat - Selin Azizağaoğlu

08 Topraktan Toprağa - Lal Nehir Yayıoğlu

12 Yolculuğum - İdil Zeynep Dinçer

16 Güneş - Ayşe Mercan Üstünel

18 Kekikli Havuç Salatası - İnci Mert

20 Yargısız İnfaz - Havin Nazlı Işıklı

24 Tırabzanlar - Duru Keriman Öztürk

26 0602202304177776 - Derin Özdemir

28 Güney Doğu Işık - Selin Uygur

34 Kedi - Ela Özcan

36 Ayna - Alya Tavşan

38 silik kişilikler - Ela Özcan

40 Harpagon - Ela Özcan

41 Akakiy Akakiyeviç - Ela Özcan

42 Leydi Macbeth - Ela Özcan

45 Raif Efendi - Doğa Başpınar

46 Palto - Nehir Teksoy

48 sevmek seni - Ela Özcan

49 Kadına Yönelik Şiddet - Efe Sağırlıoğlu

Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi ve Gençliğin Cevabı

Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin. Bu imkân ve şerait, çok namüsaıt bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklal ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar, gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri, şahsi menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakruzaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

Kaynakça: <https://www.tdk.gov.tr/>

Gençliğin Atatürk'e Yanıtı

Ey Büyük Ata!

Varlığımızın en mukaddes temeli olan Türk istiklalinin ve Türk cumhuriyetinin ebedî bekçileriyiz. Bu karar, sarsılmaz irademizin değişmez ifadesidir. İstikbalde, hiçbir kuvvet yolumuzdan döndüremeyecektir. Bizler, bütün hızımızı senden, millî tarihimizden ve ruhumuzdaki sönmez inanç ateşinden alıyoruz. Senin kurduğun temeller üzerinde attığımız her adım sağlam, yaptığımız her hamle şuurlidir. En kıymetli emanetin olan Türk istiklal ve cumhuriyeti, mevcudiyetimizin esası olarak eğilmez başların, bükülmez kolların, yenilmez Türk evlatlarının elinde ilelebet yaşayacak ve nesilden nesile devredilecektir. Bu mukaddes emanete yönelen dâhilî ve haricî bütün tecavüzler, iman dolu göğsümüze çarparak parçalanacaktır. İstiklal ve cumhuriyetimize kastedecek düşmanlar en modern silahlarla mücehhez olarak en kuvvetli ordularla üzerimize saldırsalar dahi millî şuurumuzu ve yenilmez Türk gücünün zerresini bile sarsamayacaklardır çünkü istiklal ve cumhuriyetimize kastedenler, karşılarında beş bin yıllık şerefli Türk tarihinin yılmaz evlatlarını, cumhuriyeti ve inkılaplarının feyizli ve imanlı gençlerini bulacaklardır.

Ey Türk'ün Büyük Ata'sı!

İstikbal ve cumhuriyeti korumak mecburiyeti hasıl olursa içinde bulunacağımız ahval ve şerait ne olursa olsun, kudret ve cesaretimizi damarlarımızdaki asil kandan alarak bütün engelleri aşıp her güçlüğü yenmek azmindeyiz.

Türk Gençliğinin Andı

Türk gençliği olarak özgürlüğün, bağımsızlığın, egemenliğin, cumhuriyetin ve devrimlerinin (inkılaplarının) yılmaz bekçileriyiz. Her zaman, her yerde ve her durumda Atatürk ilkelerinden ayrılmayacağımıza, çağdaş uygarlığa geçmek için bütün zorlukları yeneceğimize namus ve şeref sözü verip kendimizi büyük Türk milletine adarız.

Kaynakça: <https://www.fmv.edu.tr/>

Ölü Hayat

Kim ne yapabilirdi ki bana?
Başıma ne gelebilirdi daha?
Tek başıma bu hayatta
Karanlık sokaklarda

Yürüyorum kâbus gecelere
Bir daha
diye diye
Ayaklarım geri geri gitse de
İtiyor gölgem beni
Kaderime

Aslında hiç istemiyorum
Ama...
mecburum işte
Göze alıyorum ölümü
İki kuruş kazanacağım, diye

Tenekenin yanındaki kedilerle
Bekliyorum onu çıkışta
İnsanların tuhaf bakışları
Elimde bir adet sigara

İşim bitince çıkıyorum usulca,
Kaçıyorum bakmadan arkama
O günü de atlatmanın verdiği huzurla
Dönüyorum evime
Gündoğumuyla...

Selen Azizağaoğlu 12D

Topraktan Toprağa

Ben topraktım önce, dünyanın toprağına basmadan önce, daha toprağı görmeden, kim olduğumu, ne olduğumu bilmeden önce. Onunla tanışmadan önce. Toprağız. Şeklimiz yok, fark edilmeyiz fidanımız olmadıkça. Sulanmayız, önemimiz kaybolur tohumumuz görülmeince.

Anne karnında başladım, sen de öyle... Sonra yürüdük toprağı bizden ayıran betonlar, tahtalar, mermerler üstünde. Kendimizden ayırdılar bizi. Senden ayırdılar beni... Büyüdük bu şekilde, çömlekçilerin elinde. Anne, baba, o, şu, bu... Hepsi de iyiydi kendince işlerinde. Tavsiye verdiler “Bulutlara bak!” dediler. Uçamazdım ama uçmamı istedi herkes. Ben topraktım, öyleydi eskiden ama unutmuşlardı. Dört duvar içinde kendilerine uzaklardı. Soğuk zeminlerde koşarken sana gelince beni havaya kaldırdılar, omuzlarına aldılar. “Kirlenme!” dediler. Yıllarca temiz olduğuma inandım; senden, topraktan bu kadar uzakta. Eğitildim, şekillendim. Farklı çömlekçilerin elinde, öğretmenlerin elinde, dört duvar içinde şekil verildi zihnimin bedenine. Okul denilen dört duvarın içinde bir sürü farklı yüz vardı. Bir sürü ben, farklı çömlekçiler çalışmış olmalıydı herkesle. Ama ben farklıymışım, öyle dediler. Tohum gördüler. Toprağa baktılar, fidanın çıkmasını beklerken başıma dikildi çömlekçiler. Mutluydum, tabii baskı vardı hassas bedenimde fakat kendimi, bedenimi, toprağı unuttum. Mutluydum çünkü yeteneğime bayılıyorlardı. Olamadıkları her şey ben olacaktım ve bunu biliyorlardı. Toprağı umursamadılar tohumu etkilemedikçe. Ben de öyle. Yanıldılar, yanıldım. Fidan bir anda soldu, farklı dört duvar, farklı bir okuldaydım. Artık bakan yoktu yüzüme. Çömlekçiler başkalarına yöneldi. Toprak kurudu.

Ama suç bendeydi, topraktaydı. Toprak, soldurandı fidanı. Elimde kalacak tek şeyi suçladım. Ben de bıraktım toprağı. Üzerime basıp geçenler gibi ben de bulutlara, uzaklara baktım. Toprak ağladı, kimse görmeyince döktüğü yaşlar da kurudu. Parça parça, kupkuru. Sonra biri girdi hayatıma. Dört duvarın dışında buldum onu. Kendini sevdirdi. Toprak bir başka toprakla tanıştı, yüz yüze geldi, bakişti. O, farkındaydı. Görüyordu toprağın önemini. Kendisinin önemini, benim önemimi, hayatın önemini öğretti. Tohumu gördüğünü söyledi, bir fidanın, bir yeteneğin farkında olduğunu söyledi. Ben hâlâ bakamıyordum. Toprağıma, benim yerime o baktı. Ben de farklı bir toprağı baktım. Onun toprağını gördüm, çiçek doluydu. Yaşam doluydu.

Büyük çömlekçilerin dilinden düşmeyen bir söz: “Her şeyin bir sonu vardır.” Gerçek oldu tabii. Ben ne kadar toprağı fark etmeye başlasam da o inancımı yitirdi. Uzaklaştı topraktan. Potansiyelini göremedi, yararını. Toprağı bakmadı ve bununla kendinden uzaklaştı. Kendini önce zihnindeki dört duvara sonra da gerçekteki dört duvara kapattı. Ayaklarıyla toprağın arasına zemin örttü, göklere yaklaştı bir milimle, sanki uçabilecekti. Çiçeklerle dolu toprağında o bile hâlâ fidanı arıyordu. Ne yazık ki uçamazdı, uçamazdık. Uçmaya çalışsa da kırılırdı kanatları, yerde bıraktığı bedenine dönmek isterdi, evine basmak isterdi ayakları. O benden uzaklaştı ben de topraktan. Biz de çömlekçilere dönüştük yavaştan.

Sonradan anladım ki toprak bağıymış birilerine. Sevgiye, özene, bakana... Bir şeye, herhangi bir şeye... Başıymış hayatın. Binalar, betonlar saklamaya çalışmış bizi ondan; onu bizden. Topraktan toprağı ayırmış. Toprakmış bizi doyuran meyveleriyle.

Topraktan, toprağı
ayırmış. Toprakmış
bizi doyuran
meyveleriyle.

Gözümüze de hoş gözüken çiçeklerin altında yatmış günlerce, fark edilmeden. Toprak sonmuş bir de. Yaşlı bedenlerin beklediğı bir yatakmış toprak. Son durak... Bunu fark ettiğimde yani gözlerimi kapadığımda rüyamda uçtuğumu görmedim. İçinde yattığım toprağı gördüm. Üstümde ise koca bir ağaç. Etrafımda ise ağlayan onca insan. Hepsi sonunda fark etti; filizi, potansiyeli. Gittiğimde fark edildi. Ben de ağladım son kez. Bir daha bedenimi göremeyecekler diye. Gözlerim kapalıydı. Bu sefer akan damlalar ıslattı toprağı, onu bereketlendirdi. Ben de yokluğunda fark ettim toprağı. Çok geç kalmışken... Toprak yumuşadı, yüzümü kirletti. Zaten kirlenmeliydi insan. Kötü davranışlarıyla değil, hakaretlerle değil; toprakla, hayatın kendisinde iz bırakmasına izin vermeliydi. Kirlenmeliydi kişi. Toprak şefkatliydi. Anlayışlıydı. Ayrılmak istemediğimi anladı. Söz verdi bana. Bir daha kendimi unutturmayacağım ona. Dönüştüreceğine beni de tam anlamıyla toprağa.

Lal Nehir Yayıncıoğlu Fen3

Yolculuğum

5 Mayıs sabah saat 9.00'da başladı her şey. Hastanenin ikinci katında bir ameliyat odasında. Yolculuğumun başladığından haberim bile yokken, beni bekleyen hayal kırıklarından haberdar bile değilken başladı yolculuğum. Kim olduğumu bilmezken daha ben, dediler ki sen Gül'sün. Hayatın nasıl olduğunu bilmezken dediler ki çok mutlu olacaksın. Ben Gül, bu da benim yolculuğum.

Var olduğum andan beri hatırladığım ilk şey 4. doğum günü partim. Kırmızı tütüm, üstümdeki kırmızı tişörtüm ile ismimi yansıtıyordum. Halbuki siyah saçlarım, kara gözlerim ve esmer tenimin ismimle uzaktan yakından alakası yoktu. Gül kadar asil değilim. Kim bana bakıp bu ismi koydu? Annem. Annemin adı Lale(ymiş). Hiç tanımadım onu, ben el kadarken annem dedemin sıcak kucığına bırakmış gitmiş beni. Bir daha ne onu ne de ismini bile bilmediğim babamı gördüm. Görmek de istemezdim. Herhâlde ismimi niye Gül koyduğunu da öğrenemeyeceğim. Asla öğrenemeyeceğimiz şeyleri merak etmenin bize faydası ne? 4 yaş doğum günümü hatırlanmaya değer kılan şey, dedemin verdiği hediye. Elle tutulur bir şey değildi bu ama her zaman aklımda olan, bana ne olursa olsun hayallerimden vazgeçmememi hatırlatan bir söz: "İstediyini yaparsın be çiçeğim!" cümlesi bana uzun bir yolculuğa çıkmadan arabaya doldurulan benzin gibi ihtiyacım olanı verdi. Beni umutla doldurdu. Bundan sonra hayatın karşıma çıkaracaklarına karşı sığınabileceğim bir sığınak oldu. Mutluluğum ve umudum vardı, yolculuğumun en güzel zamanlarıydı o yaşlarım diyebilirim. Fakat oyunlar oynamam, resimler çizmem ve çocuksu umursamazlığım maalesef umduğum kadar uzun sürmedi. Şimdi geriye dönüp bakıyorum da hayatın tadını gerçekten çıkarabildiğim tek anlar onlarmış. Özlüyorum. Daha sonra büyümek zorunda kaldım, yolda yürürken dikkatli olmam gerektiğini söylediler, giydiklerime dikkat etmemi söylediler, kime güvendiğime dikkat etmemi söylediler. "Erkeklerin dünyasında bir kadınsın artık dikkat et, yaşadığın her ana şükret" dediler. Dikkat ettim ama dikkatim yeterli olmadı.

Bir yaz gecesi, arkadaşlarımın yanından dönerken ara sokakta, bir adamın kararı ve benim karşı koyamayacak kadar küçük olmam kemerini çıkartmasına yetti. Çılgıklarım, gözyaşlarım onun istediğini yapmasına engel değildi. Artık dedemin sözü bile umut vermiyordu bana. Daha yolun başında, yolun sonuna gelmiş gibi hissettiren bir dünyada yaşarken zaten umudumun kalmış olmasına imkân var mıydı ki? Daha ben doğmadan önce belirlenen cinsiyetim aynı zamanda kaderime karar vermişti, daha ben doğmadan zulmüm belirlenmişti. Hâlâ ümitsiz olsam da devam ediyordum yolculuğuma. Çalışmıyor, dışarı çıkmıyor, hayatıma her zevkten mahrum devam ediyordum, arkadaşım ise zaten yoktu. Arkadaşlık neydi onu bile bilmiyordum artık. Küçüklükten beri kalan tek arkadaşım dedemdi. Dedem. Onu da kaybettim birkaç gün önce. Tek hayalim, tek umudum yakında birlikte olacağımızı düşünmek. Bir süre daha her zevkten mahrum ve ümitsiz günler... Fakat sonra Deniz ile tanıştım, umutlarım yeşerdi sanki. Umudum olmuştu Deniz, sevgilim. Gözleri ismi gibi içinde kaybolabilecek kadar derin ve mavi, kendisi de ismi gibi özgür. Aynı gözlerin aynı zamanda beni boğabileceğini nasıl düşünememişim? Bilmiyorum. Şimdi geriye bakınca sadece eski hâlime acıyorum ve üzülüyorum. Bir adamın bütün umudum olmasına nasıl izin vermişim? Nasıl kendimi bu kadar değersizleştirmişim? Deniz yolculuğumda bana 2 ay kadar eşlik etti. Sonunda yeterince dikkatli olmadığımı ve yanlış birine güvendiğimi anladım. Halbuki o sevgilimdi. Yoldan geçen rastgele bir adam değil, beni ve isteklerimi umursamayan biri değildi, ya da ben öyle sanmışım. Ama gene de güvendim, bunlara güvendim, ona güvendim. Ama yetmedi ne güvenim ne çılgıklarım ne gözyaşlarım ne kemeri ne de aramızdaki katlar boyu kumaşlar. Bu kadar güvendiğim biri tarafından bile bir insan olduğum hiçe sayılabiliyorsa çılgıklarım yok sayılabiliyorsa gözyaşlarım yok sayılabiliyorsa dikkatli olsam neye yarar?

En yakınıma bile güvenemiyorsam kime güveneceğim?

Peki, hep mutsuz mu geçti benim kısa sürem bu dünyada? Hem evet hem hayır. Bu anlattıklarımın yanında kokladığım bir çiçeğin bana verdiği mutluluk, gökyüzüne bakınca hissettiğim sonsuz özgürlük, güneşin tenime değmesiyle birlikte hissettiğim huzur ne ki? Bir hiç. Bu korkunç yolculuğumun sona erme zamanı geldi. Bugün yolculuğumun 18. yılını tamamlıyorum. İnsanlar hikâyen daha yeni başlıyor diyor. Oysaki bitiyor. Bilmiyorlar ki kendime doğum günü hediyem ucunda ilmek olan bir halat. Yolculuğum bitiyor ve ben hiç yol alamamış gibi hissediyorum. Ama hazırım. Koklayabileceğim tek çiçeğin yattığım yerin üstündeki olmasına hazırım, hissettiğim tek güneşin o çiçekleri ısıtan olmasına hazırım, gördüğüm gökyüzünün hep aynı olmasına hazırım. Artık solmuş bir Gül olmaya hazırım.

İdil Zeynep Dinçer 10A

Güneş

Karanlık bir mağarada uyandı. Etrafına bakındı. Ne bir ses ne bir seda... Yavaşça ayağa kalkıp kolundaki çizik ve morluklara baktı. Bacaklarındaki yorgunluğu, omuzlarındaki ağrıyı hissetti. Mağaranın eski, çıkıntılı taşlarını inceledi. Elini onların üzerinde gezdirdi. Her çukurunu, her taşını, her kusurunu ve her kusursuzluğunu... Önündeydi bu ulu, yaşlı sığınak. Yürüdükçe sanki daha da karanlık oluyordu. Mağaranın tavanından akan su damlalarının sesleri, büyüyor ve kendi aralarında hiç sonu gelmeyen bir senfoni oluşturuyordu. Mağaranın son basamaklarıydı bastığı bu taşlar ve çıktığı anda fark etti ki en az o mağara kadar karanlıktı burası. Yemyeşil çimenlerdi bastığı, rengârenk çiçeklerin kokusuydu burnuna gelen, dokunduğu bembeyaz zambaklardı belki... Ama karanlıktı işte. Bir şeyler eksik, bir şeyler yarım. Evet, maviydi gökyüzü! Çiçekler rengârenk, önünden geçen kahverengi, damgalı geyik de oracıktaydı. Kafası karmakarışık yürüdü. Bir nehrin kenarında düşündü, düşündü... Bir gelincikle suyunu paylaştı. Derin nefesler aldı, yaşattı kendini. Bir çiçeği aldı, saçına taktı. Dere tepe yürüdü, durmadan. Düşünüp durdu içindeki bu anlamsız, gereksiz boşluğun nedenini. Bu karanlığın, o umutsuz küçük kızın, yoldan geçenlerin üzüntüsünü anlamaya çalıştı. Sonra bir uçuruma denk geldi. Her şeyden vazgeçmişti ve umudunu yitirmişti artık... Bu boşluğu dolduramazdı. Uçurumun kenarına doğru yürüdü. Adımını atacakken durdu ve ona doğru gelen bir ışık fark etti. O ışık geldi ve içindeki o kocaman boşluğa yerleşti. Onu bulmuştu. Güneşi... Hayatı boyunca onu kıştan koruyacak, kalbini ısıtacak, karanlıkta ona yol gösterecek güneşi...

Ne olursa olsun o güneşi kendi güneşinizi, bulun. Güneşinizi söndürmeye çalışanlara güneş olun ve onu kaybetmeyin. İnsan, insan olduğu kadar vardır.

Ayşe Mercan Üstünel 10G

Kekikli Havuç Salatası

Bugün 23 Mart 2023 Perşembe. Tam 23 yıl önce yine bir perşembe günü babam çok sevdiği bahçesinde toprakla uğraşırken kalbi durmuş. Okuldan dönen kardeşim babamı toprağa yığılmış bir şekilde bulmuş. Aniden... Çatı katında çamaşır asan anneme bile seslenemedi... Öğretmenlikte ilk yılımdı, okuldan eve gelmiş kendime havuç salatası yapmıştım. Bir çatal salata attım ağzıma, telefon çaldı. Ablam “Babam ölmüş.” dedi. Havuç salatasını hiç sevmiyorum artık.

2022 Nobel Edebiyat Ödülü alan Annie Ernaux’u ne zamandır okumak istiyordum. Nihayet, okul kütüphanesinden edindiğim iki kitabını okudum. “Babamın Yeri” kısa romanını çok sevdim.

Babamın Yeri bağdaştırmasını önceleri biraz garipsedim. Yazarın neden “yeri” sözcüğünü kullandığını anlamlandıramadım. Kitabın başlarında ana karakter (Annie Ernaux otobiyografik roman yazdığı için ana karakterin yazar olduğunu da rahatlıkla söyleyebilirim.) babası yatağında öldükten sonra yastıkta bıraktığı izden bahsedip o noktayı “babamın yeri” olarak tanımlar ve babasının yerine yatar. Önceleri rahatsız olduğum “yeri” sözcüğü bu noktadan sonra ister istemez beni romana daha çok bağladı. Romanda yazarın babasının hayattan ölümüne geçişine tanıklığını anlatması ve romanın devamı şunu fark etmemi sağladı: Bu geçişe tanıklık etmek baba ile ilişkiyi güçlendiriyor. Babam yurt dışında yaşıyordu ve iki yıldır görüşmemiştik. Yıllar sonra bu beni bir kez daha derinden üzdü. Hayattan kopuşa tanıklığın getirdiği tanışma fırsatını kaçırmıştım. Perşembe günü kalbi duran babamı pazar günü Karadeniz’de bir sahil köyünde, doğduğum evde, görebilmiştim.

X

Babamın Yeri

Çeviri: Siren İdemen

ROMAN

du.com

can
çağdaş

Acı, bir tecrübeydi tamam ama kitabı sevmem bu acıyı hatırlatma sebebi değil. Yazarın, babasının hikâyesini geri dönüşlerle aktarırken aslında nesillerin birbirinden uzaklaşmasını da toplumsal değişimlerle ilişkilendirerek anlatmasıydı. Bu doğal süreçte köylülükten kentliliğe, toprakla haşır neşirlikten kalem kağıtla haşır neşirliğe, çiftçilikten burjuvalılığa geçişi önce baba-oğul sonra baba-kız ilişkisi üzerinden anlatıyor yazar. Babamın yeri bağdaştırmasındaki “yeri” sözcüğü kitap bittiğinde tam karşılığını buluyor.

Babamın yeri neydi bu dünyada? Benim hayatımdaki yeri neydi?

İnsanlar ölüyor, kalanlar acı çekiyor. Bu hiç değişmeyecek ama kaybettiklerimizi hatırlayarak anıları çoğaltmak onlarla ilişkimizi devam ettiriyor. Üstünden yirmi üç yıl geçmiş olsa da hâlâ kekik kokusunu duyduğumda babamın kekik toplamasını hatırlarım. Bir de artık Annie Ernaux gibi kentliliğe kendini kaptırmış bir küçük burjuva/işçi olarak babamdan uzağa savruluşumu hatırlayacağım sanırım. Ama bu kitapla şunu bir kez daha fark ettim ki uzağa savrulsak da babamın yeri hâlâ sıcak.

Ve evet, kekiği çok severim.

İnci Mert-Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Yargısız İnfaz

Etrafta koşturan tonlarca insan... Adım sesleri, zemine sürtünen bavulların gıcirtısı... Vedalar, kavuşmaların harmanlandığı gözyaşları... Tren raylarının yeni cilalanmış keskin kokusu, yolculuk saati asla gelmeyen banktaki yolcular...

Öyle ağır işliyordu ki zaman burada, sanki hiç sonu gelmeyecek... tutan bir dizinin sırf yarıda kalmasını diye izlenmesi gibi akıldan uzaktı.

Babasının elini tuttu sıkıca küçük kız. Korkuyordu. Kalabalıktan... İnsanlar arasında kaybolmaktan, küçüklüğünden beri kahramanı olan adamı kaybetmekten korkuyordu Erva. Belki de babasına uzak oluşuydu korkmasına neden olan asıl duygu. Hiçbir zaman şefkatle sarılamamıştı babasına. Buse konduramamış veyahut elini uzun uzun tutamamıştı. Biliyor musunuz babası hiç tatmin olmamıştı kızının başarılarıyla. Gurur duymamıştı kızı adına. Heyecanla iki üç cümle bile kurmamıştı kızı hakkında. Mutluluğunu, üzüntüsünü, sevgisini, aşkını, öfkesini... Erva hiçbir şeyini açıkça anlatmamıştı babasına. Korkmuştu çünkü.

Yine...

Annesiz büyümüş bir çocuktuk Erva. Sevgiye, sevmeye, şefkate muhtaç minnacık kalbini çürütüyordu yaşadığı şeyler. Annesinin yerini doldurabilecek güçlü bir baba figürü yoktu o büyürken. Evin küçük kızyken evin işlerine el uzatan anneyi oynar olmuştu.

Ablası vardı bir de. Şehirden uzak bir yerde okuyordu. Evi geçindirme işiyse ev büyüğü olarak ona düşmüştü öğrenci hâliyle.

Konuşmadan sessizce ilerliyorlardı baba kız. Trenlerinin saatini beklemekteydiler. Önemli bir iş görüşmesi vardı akşamleyin. Durakları Elazığ'dı. Stresli ve oldukça sinirliydi Erva'nın babası. Dokunsan sağı solu yıkıp dökecekti sanki. Merak ediyordu nedenini ancak korku baskın çıkıyordu merakına.

Yolculukları uzundu. İstanbul'dan Elazığ'a kesintisiz hareket eden bir tren bekliyordu onları.

Trenden içeri girdiler. Onları yüzü yorgunluktan çökmüş bir adam karşıladı. "İyi günler beyefendi... Rica etsem biletinizi alabilir miyim?" Tek kelime etmeden ceketinin cebine uzandı ve vagonun sorumlu adama uzattı biletini. Biletler kontrol edilirken dikkatle adamı inceliyordu küçük kız. Elindeki biletlerin bir ön bir arka gelgit yapısını izliyordu. Heyecanlıydı aynı zamanda. Teyzesinin çok yakınına gidiyordu çünkü. Heyecandan tek ayağını aşağı yukarı tepiyordu. Bu yaptığı babasının tepesini attırmaya yetmişti. "İki dakika yerinde duramıyorsun çocuk. Tepmeyiver şu ayağını."

Aniden aldığı nefesler kesildi. Teptiği ayağı durdu. Gözleri kapandı sıkıca. Heyecanı bu kadardı işte onun. Babası ağzını açana dek. Saniyeler saniyeleri kovalarken bir iki hışırtı sesi duyuyordu Erva ancak açmadı gözlerini. Sonra adım sesleri duyuldu. Yavaşça ondan uzaklaşıyordu. Kulaklarına adı çalındı:

"Erva."

Bu sefer açtı gözlerini. Bedeni sabit, gözleriyle çevreyi inceliyordu. Babası gitmişti. Sesini duyuyordu ama yanından çok uzaktaydı. Arkasını döndü ve onu gördü. Babasını. "Hadi sallanma da yürü. Oturacağımız yeri bulacağız daha." Tek kelime daha etmeden arkasını dönüp ilerledi. Beklemeye bile değmezdi ya Erva. Bir süre arkasından baktı babasının. Belki gelip gelmediğini kontrol eder, meraklanır diye. Tereddüt bile etmedi aksine. Seçtikleri yerlerden kendisinininkine oturdu ve gazetesini ellerinde kavrayıp bacalarını üst üste attı. Yakasına astığı gözlüğü burun kemiğine dayayarak başladı okumaya. Erva, kendi gibi küçük olan bavulunu çeke çeke babasının yanına gitti ve karşısındaki boş koltuğa oturdu. Göz ucuyla gazetesinden bakışlarını kaldırıp kızına bakmaya zahmet etmişti bu sefer. Göz göze gelmek istemeyen Erva başını camdan dışarı çevirdi. Kar taneleri düşüyordu gökyüzünden. Yağmursa eşlik ediyordu onlara. Harmanlanmıştı bu iki hava olayı adeta.

Biraz zaman geçtikten sonra görevlilerden biri oturaklarının başına geldi ve hafifçe eğilerek sordu:

“İstedığınız bir şey var mıdır beyefendi?” “Sıcak çikolata ister misin?” Başını salladı Erva. Babasıysa el kol işareti yaparak arabanın başındaki adama seslendi:

“İki sıcak çikolata alabilir miyiz lütfen?”

Adam cevap verdi:

“Hemen efendim.”

Önemsiyordu işte onu ama belli etmekten hoşlanmıyordu. Utanıyordu belki de. Hak etmediğini düşünüyordu ya da baba olma isteğiyle yanıp tutuşmuyordu. Saçma belki ama o da korkuyordu belki baba olmaktan, kızına yanlış bir harekette bulunmaktan... Şu ana kadar hep babasının davranışlarına at gözlüğüyle bakmıştı. Hep tersinden... Hep kötü tarafından... Hep incittiği yerden... Belki de iyi tarafından bakmalıydı. Ne biliyordu? Belki iyi düşünse her şey iyi olacaktı. Kötü düşündüğünden yaşadığı o tüm ağır şeylerin olduğunu düşünmemişti ya hiç.

“Buyurun.”

Ona uzatılan sıcak çikolataları aldı babası. Birini koltuk yanındaki bardaklığa koydu, ötekini Erva'ya uzattı. “Sıcak.” dedi sadece uzatırken. Kimse dili damağı yansın istemezdi kızının. Karısını kaybetmiş olmanın verdiği acıyı yaşayan bir ihtiyar baba dahi. O acısının içerisinde biricik kızını düşünürdü daima. Korkuyor mudur, söylemleri onu bir şekilde kırmış olabilir mi, üşüyor mudur bu soğukta, içi ona karşı buruk mudur veyahut yeterince sevgisini hissettirebiliyor mudur kızına?

Her babanın içinde vardır bu duygular, bu sözler. Vardır elbet ama yansıtmaya niyetli değilse sonuna kadar bastırır o duyguları. İnsafsız davranır. Hatta içindeki çocuğun masumluğunu örtbas edebilmek için iyice dobralasır, acımasız figürü oynar durur.

Bu uzun yolculuk yormuştu Erva'yı. Babası omzundan onu dürterek uyandırmak istedi ama öyle derindi ki uykusu uyanamamıştı. Bunun üzerine valizleri görevliye uzatarak kızını kucığına aldı ve fısıltıyla konuştu:

“Kusura bakmayın. Girişe kadar valizleri taşıyabilir misiniz, rica etsem? Benim kız uyuyakalmış da.”

Başını olumlu anlamda salladı görevli adam. Birlikte vagonlardan teker teker ilerleyip kapıya yürüdüler. Babası dikkatle karşıya adım atarken adamın birinin ona silahını doğrultuşu gözünden kaçmamıştı. Tam o sırada endişeyle valizlerini tutan adamın ellerinin arasına tutuşturmayı başarmıştı Erva'yı.

Adam sinirle soluyarak dişlerini birbirine sürtüp gıcırdattı. “Ellerinizi yukarı kaldırın!” Nefesini dışarı vererek: “Dedim ki ellerinizi yukarı kaldırın. Bakın burada emirleri yerine getirmekle yükümlüüz. İşimize duvar örmeyin, zorluk çıkarmayın. Yoksa hiç istemediğim kötü yollara başvurmak durumunda kalacağım. Suçunuzu kabul ederseniz müebbetten kurtulabilirsiniz.” dedi ve ekledi: “Son kez uyarıyorum İlyas!” “Seni kızından ayırmak istemiyorum. Ona bu acımasızlığı küçücük yaşında yaşatmak çok büyük haksızlık.”

Adamın teker teker söylediği kelimeler ile babasının yutkunuşu eş zamanlı gerçekleşmişti. “Karar senin Avukat Bey.”

Babası gözlerini kızının üzerinden çekmedi ve yutkundu. Bir prenses gibi mışıl mışıl uyuyordu Erva. Buruk gülümsemesiyle bakmaya devam etti.

Tek kelime çıkmıyordu dudaklarından. O sıra yürüyenler yavaşladı. Korna sesleri kesildi. Bebek arabasındaki çocuk gözyaşlarına son verdi. Sirenler yükseldi.

Tek bir ses çıktı hepsinin arasından. Tetiğin çekiliş sesi... “Sonunu sen yazdın İlyas.” dedi adam.

Kulaklarında patlayan sesle gözlerini çok geçmeden aralayan kız kendini görevlinin kucağından aşağı attı ve gülümsemesi hiç yüzünden eksilmeden yere yığılan yorgun babasına doğru koşuverdi.

Tetiği çeken adam kızı kollarından tutarak onun babasının yanına gitmesini engelledi. Erva kollarında tepiniyordu koskoca adamın. “Bırak beni!” diye haykırdı. “Bırakamam.” diye cevapladı onu adam. “Sen yaptın, sen yaptın, her şey senin yüzünden.” dedi Erva. Gözlerinden akan yaşlar çenesine kadar ulaşmıştı. “Bırak dedim. Babama ne oldu?” “Özür dilerim.” dedi adam üsültüyle. “Bırak artık, yanına gideceğim.” diye cevapladı Erva onu. “Özür dilerim, özür dilerim, özür dilerim.” diyerek Erva'yı göğsüne yasladı, saçlarını okşadı adam. Birlikte ağlıyorlardı şimdi. “Bana verilen görevi yerine getirmek zorundaydım. Dünyada insanlar o kadar vurdumduymaz ki küçük kız. Neler yapabileceğini anladığında iş işten çoktan geçmiş oluyor.” dedi adam Erva'ya.

“Babam tertemizdi. Biliyorum hep sevdi beni.” dedi Erva. Adam, başını İlyas'a çevirdi. Biliyordu, iyi bir babaydı elbet ama bu kim olduğunun önüne geçemezdi.

“Tekrar görür müyüm onu sence?” dedi Erva. “Baban seni her daim tam şuradan yüzünde gülümsemeye izleyecek.” dedi adam parmağını gökyüzüne tutarken. “Öyle mi?” dedi Erva.

“Evet.” dedi adam. “Söz ver.” dedi titreyen sesiyle Erva. Adamın ağzından şu sözler döküldü: “Sözüm söz prenses.”

Trenin raylarında ilerleyişi gibiydi Erva'nın babasından ayrılışı. Nefes kesici. İçinin titrediğini hissetti. Üşüyordu sanırım. Nefes alışverişlerine eşlik eden dumanlardı üşüdüğünü haykıran.

Öylece bakakalmıştı. Etrafa yoğun sessizlik hâkimdi. Ölüm sessizliği...

*Trenin raylarında
ilerleyişi gibiydi
Erva'nın
babasından
ayrılışı. Nefes
kesici.*

Aneak
herkes
kader-özel
olabileceğini
sakin
unutma

Herkesin Tuttuğu
ve Sen
Geçmiş Oldun

Kahanda çok güzel bir yem
obayımı bilmek
O kadar güzel ki

sharp, explosive, hilarious
stress cal
bleachy
ribbed gloves
nerves of steel and a strong
self-defense
a hand
"...but
mean
"waste
the"

homemadecor

Tırabzanlar

Ben burada tam on bir yıldır durmaktayım. Tavanındaki soluk, sararmış çatlaklarını ezberlediğim bu çürük binanın en üst katında kasvetli, güneşi aydınlatmaktan vazgeçirecek kadar kasvetli, ağırlığıyla hiçbir gökyüzüne geçit vermeyen, insana nefes aldırmayan, dönerek yükselen daracık merdivenleri boyunca uzayıp giden bu yerde karşı koyamadığım bir kuvvet tarafından esir tutulmuşçasına durmaktayım. Evet, tam on bir yıldır aynı merdivenin üzerinde, kıpırdamadan... Ayak uçlarıma zincirlenmiş bir ağırlık var. Gittikçe daralan merdiven basamaklarının en ucunda düşme korkusuyla dolu, kimsenin dolduramayacağı sonsuz bir boşluğa bakarak tırabzanlara tutunuyorum. Oradan sadece bir santim olsun uzaklaşmak umuduyla hareket etmeye çabalasam da sıkışmışlık hissiyle olduğum yerde kalıyorum. Yetişemiyorum.

Soğuk, Kurtuluş'un sokaklarına bir örtü gibi çökerdi. Bulutlar ağırlaşır, evimizin bir o kadar hafif ve sevgi dolu mutfağına dolardı. Böyle günlerde annem kendini mutfağa kapatır, yalnızca yanına gittiğimde benimle ilgilenirdi. İşte, o gün de her hafta sonu olduğu gibi rutinimizi bozmadan annemle etkinlik kitabımdaki boyamaları yapmak üzere mutfakta buluşmuştuk. Yüzündeki ruhumu şefkatle saran o ifade, her seferinde düşme korkusuyla adım adım basamaklarını çıktığım merdivenin tırabzanlarına dayanmanın verdiği güven gibiydi. Onun yanındayken her zaman bir dinginlik dolardı içime. Ama bu defa havanın tüm esintileri mutfağımızda toplanmış gibiydi, belirsiz bir korku vardı içimde. Işık evimize ulaşamıyordu sanki. Bu hâli bir sebebe dayandırmak istercesine bekledim. Tezgâhın üstüne oturdum. Etkinlik kitabımdaki çocukları seyrettim.

Birden o girdi eve. Sanki tüm pencerelere küsen ışığa inat, kapı eşiğinde bir hale oldu. Gözlerinden yansıyan o her zamanki münkesir duygularla ve yıllardır içinde yaşadığı simsiyah kabaniyle gülümsedi. Yerimden fırladım: "Babam gelmiş!"

Anahtarlarının sesi, beş yaşına gelene kadar canımın bembeyaz gülüşlerini muhafaza etmiş, yeşermeyi bekleyen küçük umutlarımı büyütmişti. İçimdeki burukluk, tüm çekingen duygular; anahtar sesini duymamla yerini muhteşem bir enerjiye, sevgi ve alakaya bırakmış; o anda tek isteğim koşarak kapı eşiğinde onunla buluşmak olmuştu. Fakat annemin yüzünde alışık olmadığım bir dargınlık, isteksizlik mevcuttu. Yıllardır yaşadığı biteviye hayatından kalma bir ifade olmalıydı bu. Benim gibi coşku ve heyecan doldurmadı içini, gözleri parlamadı, babamı karşılamaya gitmedi. Ben ise yüksek tezgâhın üzerinden aşağı atlayarak onu bulma isteğiyle salona koştum. Salon kapısının önünde durdum. Siyah koltuğa uzanmış, uyuklar vaziyette olan babamı gördüm. Yaklaştığımda açık ağzının kenarından dışarıya doğru taşmış dili, aynı anda istilacı ve savunmasız hissettiren bakışlarıyla karşılaştım. Dehşete kapıldım.

Zihnimde yer eden, unutamadığım o saniye... Babamın kısık bir boğulma ile çıkan sesi... Yüzünde korkunç bir ifade... Demek babamın o güzel yüzü böyle bir korkunçluğa bürünebiliyordu! Hareketsizliğe kapıldım. Onu sarsıp uyandırmak istedim ama gözümü açık ağızdan, kapalı gözlerinden, siyah beyaz kirli bıyıklarından bir saniye bile ayırmadan karşısında durdum. Öylece durdum. Ben bu odada hiç soluk almaz mıydım? Bir şey yapmalı, hiç değilse hareket etmeliydim. Soğuk bir ateşlenme ile titreyip öylece yüzüne bakakalmıştım. Alışık olduğum duvarlara yabancılaştım. İçimden tüm nefesler çekilmişti sanki. Ben farkında olmadan hayatım boyunca unutmayacağım an yaşanmıştı. Neden sonra ağır ağır mutfağa doğru yürümeye başladım. Bacaklarım birbirine takıldı, kelimeler boğazımda düğümlendi. Yalnızca anneme: “Babam salonda uyuyor ama iyi değil.” diyebildim. Kelimeler boğazımdan bir baskıyla ittiriliyor gibi titrek çıkmıştı. Söylediklerimin anlamlı olup olmadığının dahi farkında değildim. Annemin yüzündeki hafif tebessüm anında acıya ve kedere bırakırken yerini, kaşları çatıldı, göz bebekleri büyüdü. Bağırarak salona koştu, babamın ismini tekrarladı. Çılgınlıkları o gün güneşin uğramadığı gri duvarlarda yankılandı. Sonra sessizlik... Belirsizliğin yerinde, kapı eşliğinde bekledim. Yanıma geldiğinde gözleri yıldızlar gibi parlayan tane tane gözyaşlarıyla doluydu. “Odana git, ben seni çağırana kadar orada kal.”

Odam soluksuzdu. Koyu renk perdeleri hiçbir ışığın geçişine izin vermiyordu. Yine de ışığı yakmadan oturdum yatağıma. Bedenimi ateş sardı. Kafamı eğip salondan gelen sesleri duymayı bekledim. Üstüme vazife olmayan bir şeye karışmadan odamda oturup başka işlerle meşgul olmam gerekirdi. Fakat bir duygu vardı ki henüz yeni tanıştıyordum onunla. Hükmünden kurtulmak, kendimi kaptırmamak elde değildi. Bu belirsizlik içinde ne yapacağımı bilmeden bir yer, bir yol bulmayı bekledim. Evin duvarları birleşmiş, ben aralarında sıkışıp kalmış gibiydim. Böylesine bir üzüntüde diğer insanlar ne yapardı?

Annemin her feryadında odanın içini hıçkırıklar kapladı; duvarlar gittikçe ağırlaşır, sesinde telaş ve çaresizlik yerini alır oldu. Ben kapatıp gözlerimi, beni bulacağı günü bekleyerek evin koridorlarında tekrar tekrar onunla buluşmayı hayal ettim.

İşte o günün akşamı bedenimde yerini aldı hareketsizlik. Tırabzanlar uzaklaşmıştı artık, tutunamıyor, yetişemiyordum. Merdiven başlarında duyduğum tedirginlik, sonsuz bir korku hâlini aldı. O akşam bir daha baktım ona. Bu sefer yere yatmış uyuyordu, usulca ve başında onlarca insan... Bazısı doktor, bazısı aile, bazısı komşu... Bunun son bakışları olduğunu önceden bilseydim daha sıkı tutunurdum tırabzanlarına. Belki her şey daha farklı geliyordu.

Yitirışinde belki benim de payımın olduğu soluğu, apartman boşluğuna karışarak merdivenleri kaplamıştı. Yarınlarımız, yaşanmamış hâliyle merdivenlerde kalmıştı. Giderken tüm konuşmadıklarını da götürdü evimizden. Merdivenlerden ayrıldığı gün ev içleri susmaz oldu, sayıkladı sonumu. Anladım, orada kalmaktan başka seçeneğim yoktu.

Şimdi on bir yıl sonra, hâlâ her adımda bir tereddüt, içimde asla dolmayacak bir boşluk, gülümsemeden durmadığım anlarda içime dolan bir pişmanlık var. “Bu gülümseme benim hakkım değil.” diyorum. Mutlu olmak için mücadele veriyorum, aklımın hayatımı cehenneme çevirişini engelleyemiyorum. Çaresizliğimin elle tutulur hâli olan zincirler, hayata karışmamı engellerken merdiven tırabzanlarına tutunma hevesiyle çabalıyorum.

Bu dünyada oldukça az şey; insanı harekete geçirme, onu özgür kılma gücüne sahipti. Ve özgürlük; bir kız çocuğunun yaslanacağı, babasının kalbindeki tırabzanlardan başka bir yerde aranmazdı.

Lal Nehir
Yaycıoğlu Fen3

0602202304177776

Şubat'ın altısı
Şubatın karanlığı
İki binin yirmi üçü
Uyuyor huzurla
Dört duvar yuvasında
Tarihten de eski
Anadolu'dan doğma
Kardeş şehirler
Elli bin doksan altı can
04.17 suları
7.7-7.6 aralığı
Sallanan doğa ananın kuağı
Duyulan mahşer gecesı çıgııkları...
Soğuk, ıslak bir sancıyla
Bölünen düşler
Öksüz şehirler
Evsiz insanlar
Tekinsiz sokaklar ...

04.17 suları
7.7-7.6 aralığı
Elli bin doksan altı can
Elli bin doksan altı
Elli bin doksan
Elli bin
Elli
El
Elimi uzattım
Tüm gücümle bağırdım:
Sesimi duyan var mı?
Sesimi duyan var!
Sesimi duyan
Ses
Sessiz
Sessizlik...

Derin Özdemir 10E

Güney Doğu Işık

27 Ağustos 1922 16.42

Güney Cephesi'nde güneş henüz batmamışken silahların süngüleri üzerindeki yansımaları göze çarpıyor. Sıcak bir gün... İçimizdeki alev, dışarı çıkmaya çalışırcasına tenlerimizi yakıyor. Kalbimiz hürriyet aleviyle yanıyor. Ellerimiz heyecandan, korkudan buz kesmiş. Cepheye hislere yer yok, benim de adım sanım yok.

Bir bağırış. 16.44

Ufukta düşman askerleri. Günün son ışıkları miğferlerinde oynuyor. Gözümü kısıyorum. İkinci bir bağırış. 16.45 Bu sefer daha yüksek, daha uzun. Konuşma gibi mi? Hatırlayamıyorum. Bütün askerler atılmak üzere hazırlanıyor. Bakışlar keskinleşiyor. Ayaklar yere daha sert, daha sağlam basıyor. Sonra bir sessizlik. Çok uzaktan bir öğürme sesi geliyor. Ölüm sessizliği sürüyor. Askerlerin silah tutan ellerinin eklem yerleri beyazlaşıyor, ölümüne sarılıyorlar terle ısınmış metal yığımına. Yer gümbürdüyor. Bağırarak yaklaşıyorlar. Kalabalıklar. Çok kalabalık.

Üçüncü bağırış. 16.47 İleri!

Bütün cephe atılıyor. Havada uçuşan, çarpışan, ardı ardına havayı keskin bir ısıklık gibi yaran mermiler... Birkaç metre ötedeki askerlerin seslerine dua ve yakarış sesleri karışıyor. Vücudumda kalan son güç kırıntısına tutunup doğruluyorum. Arkamdan gelen silah arkadaşlarımla koşuyoruz. Nereye koşuyoruz? Denize? Askere? Öldürmeye? Yaşatmaya? Yok etmeye mi gidiyoruz vatanımızı var etmek için? Gideriz. Gidelim. Mesele vatansa gidelim.

İlk kurşunumu sıktığımda bizden birine saldırmak üzere olan bir düşman askerini vuruyorum. Ne hissetmem gerektiğini bilmiyorum. Bir asker daha, bir tane, bir tane daha ve bir tane daha...

Bir gümbürtü. Sessizlik. Çınlama. 16.50

Zihnimin uyuştüğünü hissediyorum. Neredeyim unutuyorum. Her yer çok aydınlık. Sonra karanlık. Sonra tekrar aydınlık. Başım dönüyor. Gözlerim görmüyor. Bir vızıltı geliyor ama yakından mı uzaktan mı kestiremiyorum. Kolumu kaldıracak takati bulduğumda vızıltının çalındığı kulağıma hamle yapıyorum. Sıcak, metalik, al sıvıyı hissettiğimde hâlâ zihnim yeterince yerinde değil. 16.51. Cep saatime uzanmaya çalışıyorum. Bir anda sol bacağımdan tırmanan bir acı hissediyorum. Bir çığlık duyuyorum. Görüşüm bulanık... Bacağımın çevresi... Kan kokusu midemi bulandırıyor. Kalkmam lazım. Ayağa kalkmam lazım. Burada bitemez, devam etmek zorundayım. Bilincimin beynimden, bedenimden kayıp gittiğini hissediyorum. Uykuya direnmeye çalışıyorum. Geri gelen görüşüm tekrar kayboluyor. Kulaklarımdaki vızıltı beni terk ediyor. Sonrası karanlık...

Kasım, 1900. 05.35

Koşuş! Kalk!

Hepimiz uyarıyı duyar duymaz ayağa fırladık. 15 dakika sonra hepimiz sabah talimi için avluda sıralandık.

1279? Mevcut! 1280? Mevcut! 1281? Mevcut! 1282? Mevcut! 1283? Mevcut! Kemal'in sesi duyuldu. Döneminin en iyi talebesi. Harp okulunun en yeteneklisi. Ustalarının dilinden düşmeyen bu inatçı, dikbaşı oğlan. Aynı koşuşta kalıyorduk. Derslerde hocalardan öğrenmek yerine çoğu zaman onlara ve arkadaşlarına ders anlatan, elinden farklı farklı dillerdeki kitaplarını eğitimler dışında düşürmeyen o güneş sarısı saçlı, deniz kadar derin mavi gözlü o genç oğlan...

“Ne işi var ki onun burada? Enderuna gireymiş de padişaha çalışaymış. İlimiyeden saraya girdi mi hava hoş, refah sükûnet içinde yaşa git!”

“Canına susamış resmen. Şu tasın içinde onunki kadar kafa olsa devlet adamı olup gitmişim ben!”

“Lakin talimlerde onu hepimiz gördünüz. Böyle çevik biri orduda işe yarar.”

“Memlekette çevik adam mı kalmadı sanki? Devlet adamı lazım bize devlet adamı. Devlet adamı olsun ki şu gâvurlardan kurtaralım yakayı.”

Böyle sürüp giderdi konuşmalar. Kimse dilinden düşüremezdi onu, hep gözdeydi o. Hocalar onu örnek gösterir, diğerlerini onunla kıyaslamaktan çekinmezlerdi. Bu da herkesi hırslandırırdu tabii. Kendime itiraf edemesem de her zaman olmak istediğim biriydi bu Kemal. Ona hep imrenmişim. Hırstan daha çok çalışırdım. Nöbetlerde gizli gizli okuduğumu hatırlarım. Asla onun gibi olamayacağımı bilsem de okur, çalışırdım.

Mart 1990. 21.16

“Mehmet! Mehmet! Gel buraya gel, bak ne geçti elimize!”

Koğuş arkadaşımın seslenmesiyle doğruldum. Elinde ufak bir paket tutuyordu. İçindeki sarılmış küçük silindirlere gördüğümde gözlerim açıldı.

“Nereden buldun onları sen? Yakalanırsan ne olur farkında mısın? Kapının önüne mi konmak istiyorsun akılsız? Komutanlardan mı çaldın yoksa?”

Arka arkaya aklımı kaybetmişçesine soruları sıralamaya başladım. Cezasının ciddi olduğunun farkında olmayan asker, rahatça elindeki kutuyu sallamaya devam etti. Bir tanesini çıkarıp gaz lambasına tutup ucunu tutuşturdu. Yanına toplanmış birkaç arkadaşı da ondan sonra aynısını yaptı.

“Kafa ütüleme şimdi akşam akşam. Yakalanacak değiliz ya! Koğuş devriyesi bitti çoktan. Biraz keyfin kimseye zararı dokunmaz. İstemiyorsan söyle kardeşim!”

“Keyfin sırası mı şimdi! Atıl zindana da gör gününü!”

“Ne oluyor burada?”

Sert bir ses tonu kulaklarımızı doldurdu. Yükselen dumanın bulandırdığı havanın ardında Kemal’in silüetini gördük. Talimlerde ve birkaç kişi dışında konuştuğuna pek rastlanmamıştı. Kutuyu tutan askeri dikkatle inceliyordu.

“Bir şey olduğu yok. İki rahatlayalım, dedik onu da başımıza kaktı. Eğer bir dal istiyorsan al, istemiyorsan da hocalara yumurtlama. Biraz keyif, adamı öldürmez.”

“Keyif yapmam ben.”

Sesi artık iyice ciddileşmişti:

“Niyeymiş o?”

“Vaktim yok. Vatanın vaziyeti ortadayken keyif yapamam.”

“Hayırdır? Sana mı kaldı düşünmek? Sen mi kurtaracaksın vatani?”

“Ben kurtaracağım.”

Kemal’in sırtı dikleşti. Karşıdaki oğlanlar önce susup Kemal’in yüzünü incelediler. Sonra birbirlerine bakıp kahkaha attılar.

“Nasıl yapacakmışsın onu? Okuduğun o gâvur kitaplarından öğrendiğin o iki güzel sözle mi ikna edeceksin düşmanları? Güldürme beni.”

“Nefsi müdafaa dışında evet, münakaşa ile yapacağım. Anlaşmalar imzalanacak. Demokrasi, adalet getireceğim. Vaziyeti değiştireceğim.”

Oğlanlardan bir kahkaha daha yükseldi. Alayla bakıyorlardı şimdi.

“Birilerinin burnu bayağı havalara dikilmiş bakıyorum. İki kitap okumakla olacak iş değil o. Yap bakalım bu söylediklerini de öyle görelim seni. Konuşmak kolay.”

Lafını bitirmeden içeri dalan nöbetçi, oğlanları yakaladı. Gürültüyü duymuştu. Kemal eski sakinliğine döndü. Ben ise hâlâ şaşkınlık ve kabul edemediğim bir hayranlık ile yapacağı hamleyi görmek için onu izliyordum. Nöbetçi gözlerini öfkeyle öğrencilere diktiğinde oğlanların izmaritleri atmaya vakitleri olmamıştı. Şaşkına dönmüş öğrenciler çıkarılırken Kemal ile arkalarından izledik. Asilce hayırlı akşamlar dileyip yatağına döndü.

İkimiz de öğrencilerin okuldan atılacağını biliyorduk. Harp okulunda laubaliliğe asla yer olmazdı. Bu sırada Kemal kitaplarını okuyor, arkadaşlarıyla gizli ve sessizce siyasi sorunlara çözüm bulmaya çalışıyordu. Bu iki sene devam etti.

İki sene sonra Kemal, okul arkadaşı Ahmet Tevfik ile birinci olarak bitirdi. O çocuğu ne bir daha gördüm ne de ona dair bir şey duydum.

17 Temmuz 1922. Doğu Cephesi.

Birliğimiz Doğu Cephesi’nde çok kayıp verdi. Arkadaşlarımı, yoldaşlarımı kaybettim. Dayanma gücümün az kaldığını hissettiğim zamanlar da oldu. Devam etmek zorundayım. Savaşmak zorundayım. Ülke bu vaziyetten kurtulmak zorunda. Böyle zor ayakta kaldığım günlerden birinde odama bir telgraf geldi. Birliğimin kalanını toplayıp Güney Cephesi’ne, Mustafa Kemal Paşa’nın komutası altına geçecektik. Savunmamız gereken son yerdi burası. Halk Mustafa Kemal’e güveniyordu. Genç Gazi, başarılarıyla kısa sürede ün kazanmıştı. Herkesin içinde kalan son umut ona bağlıydı. Bu zamana değin elde ettiği başarıları hep kulağıma çalınıyordu. Bir tanısam neler neler söylerdim ona.

Okulu bitirdikten sonra savaşlar vakit kaybetmeden baş vermişti. Bütün hayatımı cepheden cepheye koşarak geçirdim. Bir aile kurmadım, çoluk çocuk sahibi olmadım. Subaylığa yükseldikten sonra stratejik çalışmalar yapmaya ve savaşmaya devam ettim. Askerlik yaşama şeklim oldu. Yoruldum, düştüm, kalktım. Her şey vatan için dedim. Savaş gördüm. Savaşı okulda öğrenmenin ve savaşmanın farkını gördüm. Biliyorum ki Mustafa Kemal olmasa devam edemezdim. O olmasa bu vatan çoktan gitmişti elden. Şimdi bu liderin altında savaşacak olmak göğsümü gururdan kabartıyordu.

Üç hafta süren hazırlıklardan sonra Güney Cephesi'ne doğru yola çıktık. Doğu Cephesi'nden çok sayıda cephane ve erzak taşıdık.

“İngilizlerin gazetesine Mustafa Kemal'i koymuşlar, bildin mi?”

“Bildim, bildim, bu savaşın sonu yakındır. Paşam geçit bırakmayacak gelenlere, bak gör.”

Askerlerin umutla konuşmaları bir haftalık yol boyunca sürdü. Umut; ekmeğimiz, ekmeğimize katığımız, suyumuz, kanımız, ailemiz, vatanımızdı, hürriyete tutkumuzdu. En karanlık zamanda yoldaşımızdı. Biz hazırдық. Her şey için hazırдық. Mustafa Kemal'in varlığı bizi hazırladı. Bu zamana kadar kafasına koyduğu her güçlüğü aşmıştı. Ne olursa olsun Mustafa Kemal yine kazanacaktı. Kazanacaktık.

27 Ağustos 1922. 17.02

Bilincim gerçeklik ve hayal arasında gidip gelirken bazı sesler kulağıma çalınmaya başladı. Neredeyim? Öldüm mü? Ölümler bitkin hissedebilir mi? Etrafımdaki seslerin netleşmeye başladığını hissettim. Kurşunların havada ısıkları, sert topukların toprak zeminle vuruştığı tok sesler, askerlerin bağırışları. Gerçeklik tokat gibi indi. Hatırladım. Bir anlığına her şeyi hatırladım. Başındaki yazmanın ucuyla anam gözümün yaşını siliyor, mektepte mahallenin çocuklarıyla uzun eşek oynuyorum, Harp okulunun dik merdivenleri... Yemekhanede üzüm hoşafı... Apoletimi takıyorum... Kare kare gözümün önünde bazen bulanık bazen berrak anlar... Gözlerimi aralamaya çalıştım. Cephe. Birkaç metre ileride belki daha da uzakta bir silüet çalındı yaşlı gözüme. Uzun bir adam, belki de değil anlayamıyorum. Sapsarı saçları parladı. Daha iyi görmeye çalışarak gözlerimi kısımaya kalmadan sayılı kalmış nefesim boğazıma takıldı.

Kemal.

Hayır Kemal değil. Mustafa Kemal Paşa.

Nasıl anlayamamıştım, nasıl hatırlayamamıştım bunca yıl. Oysa o üç oğlana söylediği şeyler yıllarca çıkmamıştı aklımdan. Hiç unutmamıştım. Nasıl bilemedim vatanın eşsiz kurtarıcısının, Mustafa Kemal Paşa'sının 1283 numaralı asker olduğunu, nasıl başını kitaplarından kaldırmayan o genç çocuk olduğunu?

Yapmıştı işte. Söylediği her şeyi yapmıştı. Herkese inat yaşamış, herkese inat yapmıştı kafasındaki devrimi. O devrimin ta kendisiydi. Dikbaşı, inatçı, o çocuğu bu. Tam 22 yıl sonra buradaydı şimdi, birkaç adım ötemde durup emirlerini veriyor, savaşıyordu. Kalksam gitsem yanına, birkaç adım sadece. Son bir kere yüzünü görsem.

Yapamadım ama içim artık rahattı. 22 yıl önce duyduğum hayranlık artık daha da güçlüydü. Gözümde o, hâlâ o çocuğu. Kendinden emin duruşu hiç bozulmamış aksine daha da güçlenmişti. İnancı tamdı, yüzünden okunuyordu. Gözümü açık tuttuğum o birkaç saniye içinde onunla alakalı her şey zihnimden geçti. Eğer öleceksem vatanım için ölecektim. Eğer öleceksem vatanım için, Mustafa Kemal için ölecektim. Bir saniye bile pişmanlık duymuyordum. Görüntüler, sesler bulanıklaşıyordu.

Vatan sağ olsun. Mustafa Kemal Paşa sağ olsun! Genç Kemal sağ olsun!

Gözlerimi kapatıp karanlığa gömülmeden önce bir saniyeliğine bana bakan mavi gözlerini gördüğümü sandım.

Bir millet ki resim yapmaz
Bir millet ki heykel yapmaz,
Bir millet ki,
teknîğin gereklirdiği
şeyleri yapmaz,
İtiraf etmeli ki
o milletin ilerleme
yolunda yeri yoktur.

Sanatsız kalan
bir milletin
hayat damarlarından
biri kopmuş demektir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin
temeli kültürdür.

K. Atatürk

Kedi

kedin olmak istiyorum
eve sokmak için çabaladığın
annenin bir türlü sevemediği
evden çıkamama sebebin

kedin olmak istiyorum
kucağında uyumak
gözlerini hissetmek
yatağına yatmak

kedin olmak istiyorum
bensiz yapama
tatillere gitme
hep bana bak

kedin olmak istiyorum
tek bir mırıltımda yanıma koşmanı
her sabah yanımda uyanmanı
beni sevmeni

Ayna

Bir doğa düşün,
Bir kuş düşün,
Havada süzülen
Ülke ülke göç eden
Beyazlı siyahlı kanatlı

Beyazında vardır her renk
Sanki hayattır renk renk.

Siyahında yoktur hiçbir renk
Sanki hayattır tek renk

Renklerin hepsinde vardır
Hayattan bir parça
Birleşir tek tek,
Oluşur bir ayna
Tek renk
Ya da renk renk

Hepsi ayna
Bana, sana, hayata ayna

Ayna ayna
Söyle bana
Ne zaman
Ne zaman
Kavuşacağım sana

Alya Tavşan Fen1

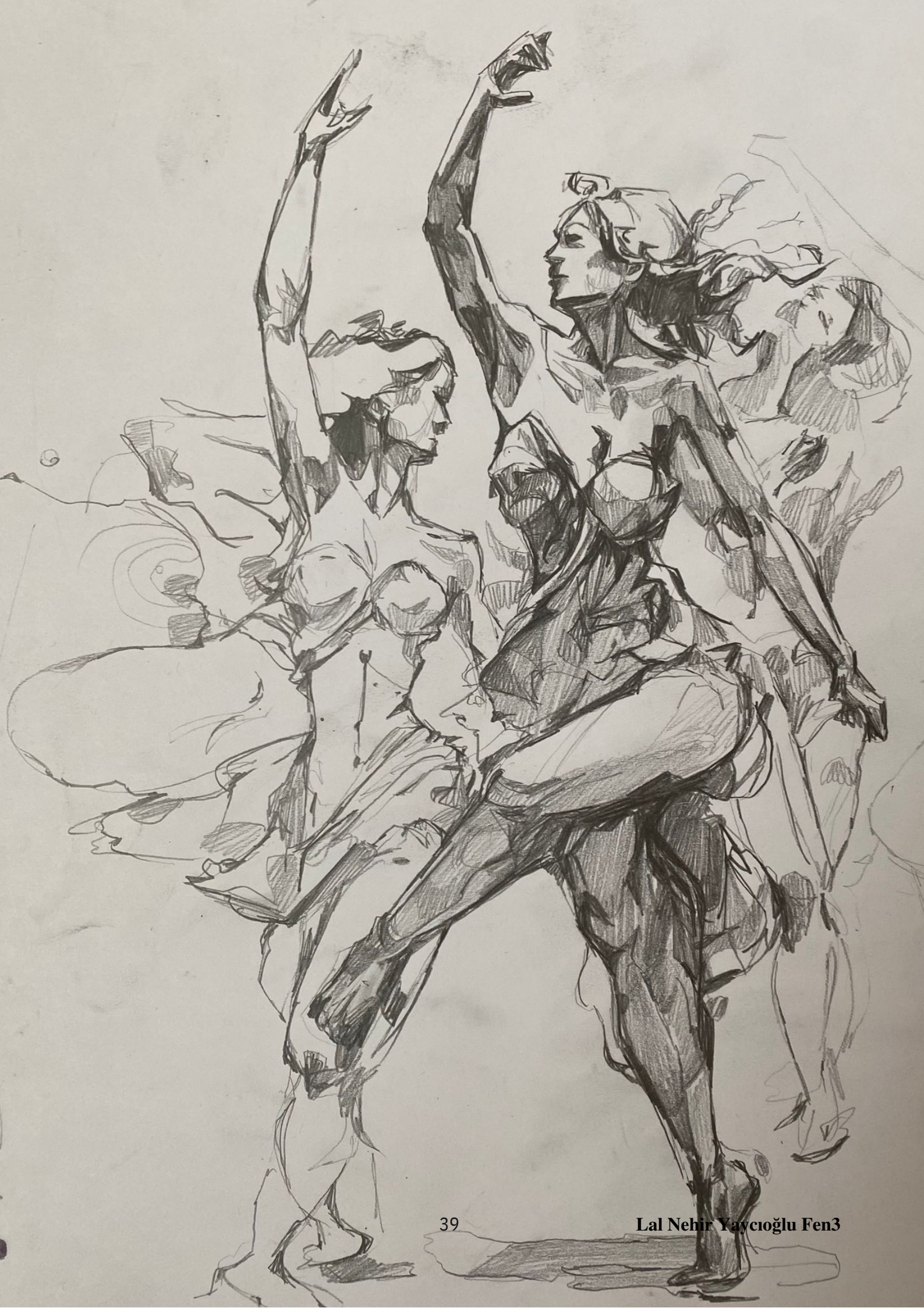

silik kişilikler

yavaş yavaş
sokaklarda
tek tek
gidiyorlar
eski kardiganları
yırtık şapkaları
bağcıkları gri ayakkabıları ile
gidiyorlar
yavaş yavaş
sokaklarda
tek tek
kimsenin bilmediđi
bilenlerin de kimseler tarafından bilinmediđi
silik kişilikler
sen ben bazı o
kayboluyorlar

Ela 3zcan Fen3

Roman Kahramanları

FMV Özel Erenköy Işık Lisesi ve Fen Lisesi olarak tüm seviyelerde Türk ve Dünya edebiyatından seçilen çok kıymetli eserlerle tanışmaya devam ediyoruz. Bu sene yolumuz Moliere'in Harpagon'u, Gogol'un Akakiy'i, Shakespeare'in Lady Macbeth'i ve de Sabahattin Ali'nin Raif Efendi'si ile keşişti. Onlarla tanışmaktan onların hayatlarına yolculuk yapmaktan çok keyif aldık. Sizleri de kısaca onlarla tanıştırmak istedik. Keyifli okumalar.

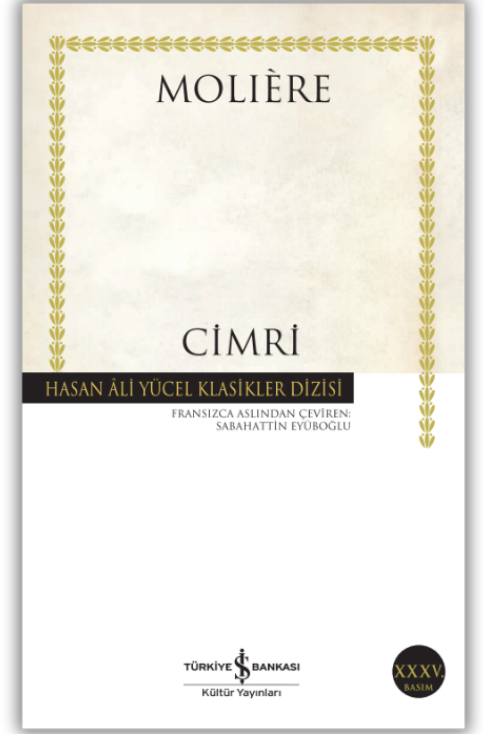
Harpagon

Moliere

Moliere'in Cimri adlı oyunu, 17. yüzyıl Fransız tiyatrosunun önemli eserlerinden biridir. Oyunun ana karakteri olan Harpagon, Cimri adıyla da bilinir. Harpagon, zengin bir tüccar ve oldukça cimri bir tiptir. Kişilik, karakteristik ve fiziksel özellikleri ile oyunun önemli bir parçasıdır.

Harpagon, bencil, kibirli ve acımasız bir tiptir. Kendisinden başka hiç kimseyi düşünmez ve para kazanmanın yollarını arar. Kendisine gösterilen en küçük sadakati bile takdir etmez ve çevresindeki insanları sürekli küçümser. Zaman zaman iyi niyetli davranışlar sergilese de bunun sebebi çoğu zaman menfaattir.

Harpagon'un en belirgin özelliği ise cimriliktir. Oyun boyunca para harcamaktan kaçınmak için her türlü yolu dener. Yemek yemeği bile lüks olarak görür ve sadece en ucuz yiyecekleri tüketir. Bu nedenle, oyunun adı da "Cimri" olarak belirlenmiştir. Harpagon'un bu özellikleri oyunun ana temasını belirler. Para, karakterin zayıf noktasıdır ve oyun boyunca bu tema etrafında döner. Harpagon, parasını korumak için kendi çocuklarını bile feda etmeye hazırdır. Örneğin, oğlu Cleante, Marianne adlı bir kadına âşık olduğunda, Harpagon bu ilişkiyi engellemeye çalışır. Kendi çıkarları için kendi çocuklarını feda etmeye hazır olması, Harpagon'un en kötü kişilik özelliklerinden biridir.

Harpagon: ... Kazık gibi dikilip durma evimde. Olanı biteni dikizlemek için gücün, her şeyden bir çıkar sağlamak için. Her yaptığımı gözetleyen bir adamı istemiyorum karşımda bütün gün. Hafîye istemiyorum evimde! Kör olası gözlerin, dört yanımı kuşatmış, yiyecek sanki varımı yoğumu; çalınacak bir şey arıyorlar orada burada, sinsi sinsi.

La Fleche: Ne çalınması, a efendim? Bir çöpünüzü çaldırarak göz var mı sizde? Her şeyinizi bir yere saklamış, gece gündüz nöbet bekliyorsunuz!
(s. 32)

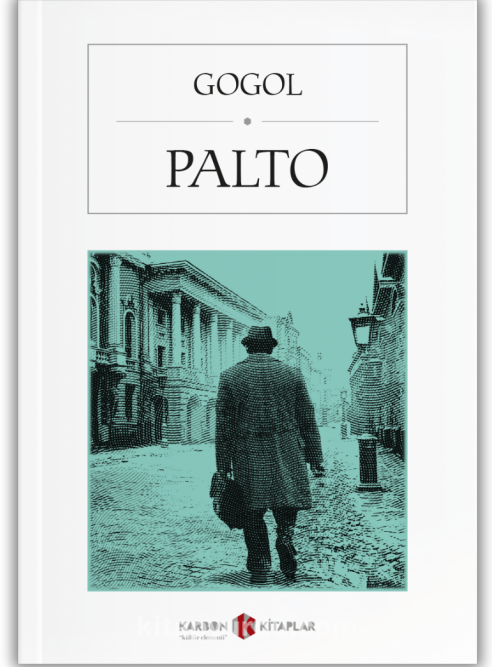
Akakiy Akakiyeviç

Gogol

“Sadece yapılan şakalar dayanılmaz hâle geldiğinde, genç memurlar koluna yapışarak işini yapmasını engellemeye başladığında ağzından şu sözler dökülürdü: 'Bırakın beni, neden bana böyle eziyet ediyorsunuz?' Garip bir hava vardı ses tonunda, sanki acıya yenik düşen bir adamın sessiz haykırıları duyuluyordu.”

19. yüzyıl Rusya'sının sefalet içerisinde yaşayan nüfusunun edebiyata olan yansımasıdır Akakiy Akakiyeviç. Halkın bir parça ekmek, patates ve bir tas çorba için birbirinden dilendiği sancılı bir döneme doğmuş düşük rütbeli bir devlet memuru ne kadar beslenebiliyorsa o kadar besleniyordur. Akakiy saçlarının dökülmesinden ötürü genişlemiş alınının ardında kalan bakımsız kıvrık kızıl perçemleri her iş çıkışı soğuk Rus rüzgârları altında işkence görüyor, statüsünü belli eden yakaları ise açlıktan incelmış boynuna bol geliyordu. Küçük insan motifi dendiğinde aklınıza bir adam gelecek olsaydı o kişi Akakiy Akakiyeviç olurdu; bir palto kadar değeri olmayan ve sinek vızıltısı kadar ilgi çekemeyen, her an yeri doldurulabilir, bir fabrikadan çıkmışçasına yaşayan adamın tekidir Akakiy...

Tek bildiği şey, kimin atadığına bakmadan verilen görevleri yerine getirmek ve eve bir çorba parası getirmek olan bu şahsiyetin hayatını bu doğrultuda yaşayabilmesi için başka bir derdinin olmaması gerek muhtemelen, değil mi? Peki, ya sırtındaki biricik paltosuna mani olursa yazar, ya kefen parası olmayan bu zavallıyı bir palto kadar büyük bir yükün altına sokarsak? Ne olur? Kıt kanaat da olsa bir şekil paltosunu alır ve sırtına bir altın külçesi yüklenmişçesine sırtındaki o aşırı lüks ögeyi biraz gurur ve biraz korkuyla taşımaya başlar.

“Akakiy Akakiyeviç toprağa verildi ve Petersburg onsuz kaldı; sanki bu kentte böyle biri hiç var olmamıştı. Davasına kimsenin sahip çıkmadığı, kimsenin yakınlık göstermediği, bir iğnenin ucuna yerleştirdiği sıradan bir sineği bile alıp mikroskop altında incelemeyi ihmal etmeyen doğa bilimleri uzmanlarının dahi dikkatini çekmeyen bir yaratık, ömrünün son günlerinde de olsa palto biçimine bürünmüş ıslıl ıslıl bir misafir tarafından ziyaret edilmiş, yoksulluk içinde geçen kasvetli yaşamı bir an için bile olsa renklenmiş, sonra da çarların ve dünyadaki diğer tüm hükümdarların üzerine çöken felaket onun da karşısında belirmiş, yıllarca dairedeki arkadaşlarının acımasız alaylarına sabırla katlanan Akakiy Akakiyeviç bir hiç uğruna bu dünyadan sessizce göçüp gitmişti.

Leydi Macbeth

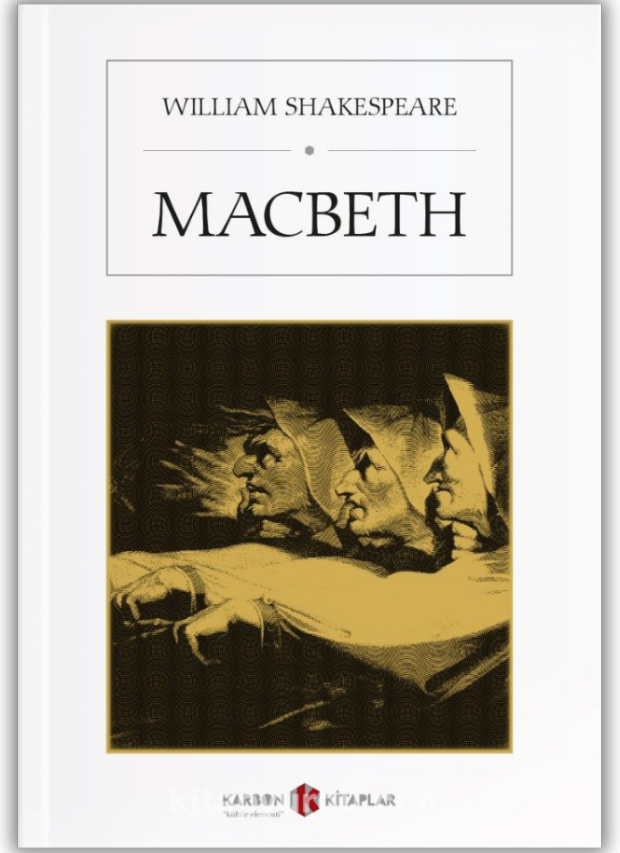
William Shakespeare

“İyi Kötüdür Kötü de İyi”

Leydi Macbeth, şüphesiz ki William Shakespeare'in en unutulmaz karakterlerinden biridir. Oyun boyunca karanlık ve ölümcül bir hırsla çevrili olan Leydi Macbeth, karakteristik güçlü ve etkileyici görünümü ile bizi etkilemektedir.

Leydi Macbeth karakteri ilk olarak sahneye kırmızı bir elbise ile çıkmaktadır. Bu elbise, karakterinin asil ve tutkulu doğasını vurgulamaktadır. Kırmızı renk, karakterinin öfke ve tutkusuyla örtüşmektedir. Leydi Macbeth'in eteğinin uzunluğu ve zarif kesimi ise aristokratik yönünü vurgulamaktadır. Bunun yanı sıra, Leydi Macbeth'in yüz hatları oldukça çarpıcıdır. Yüksek elmacık kemikleri ve keskin çizgileri, karakterinin güçlü ve kararlı doğasını vurgulamaktadır. Koyu kahverengi saçları, karakterinin zengin ve gizemli yanını yansıtmaktadır. Bakışları oldukça keskindir ve sert ifadesi, karakterinin hırslı ve kararlı doğasını açıkça ortaya koymaktadır.

Leydi Macbeth'in dış görünüşü, karakterinin karmaşık doğasını yansıtan bir yansımadır. Shakespeare'in ustalıklı kalemi, karakterin dış görünüşünü öyle bir şekilde tasarlamıştır ki karakterin ruh hâlini anlamak kolaylaşmıştır. Leydi Macbeth, karakterinin güçlü ve etkileyici görünümüyle unutulmaz kalmıştır.

LADY MACBETH - "Cadılar zafer günü karşıma çıktılar; ölümlülerin bilgisinden üstün bilgileri olduğunu anladım. Onlara daha başka şeyler de sormak için yanıp tutuşuyordum ama havada kaybolup gittiler. Ben şaşkınlıktan donakalmış dururken kraldan haberciler geldi, beni Cawdor Beyi diye selamladılar. O cadılar da beni bu unvanla selamlamışlar, ilerisi için de bana 'Selam, geleceğin kralı!' demişlerdi. Şan ve şerefte benim en sevgili ortağım, bunu hemen haber vermek istedim, sana sözü verilen şerefli gelecekte habersiz olup sevinmekten yoksun kalmayayın diye. Bunu yüreğinde tut ve hoşçakal!" Hem Glamissin hem Cawdor, sana söz verilen şey de olacaksın. Ama kişiliğinden korkuyorum: En kestirme yolu tutamayacak kadar insanlık sütüyle beslenmişsin. Yükselmek istiyorsun, içinde tutku yok değil, ama onunla birlikte bulunması gereken kötülük eksik.

Gönlünün çektiği yükseklığe günah işlemeden erişmek istiyorsun, sahtekârlık yapmak istemiyorsun ama hakkın olmayan yere de sahip olmak istiyorsun. Büyük Glamis, gönlün sana: "Dilediğine erişmek istiyorsan böyle yapmalısın, yapmaktan korktuğun ama yapılmadan bırakılmasını istemediğin şeyi yapmalısın!" diye haykıran sestən yana. Çabuk buraya gel de bütün gücüm söz olup kulaklarına aksın. Senin yazgın olan ve olağanüstü güçlerin de başına geçirmeye yardım ettikleri altın çelenkle arana giren bütün engelleri, dilimin gözü pekliği bir bir devirsin."

CAROLINE AND MILTON PETREI
EUROPEAN SCULPTURE COURT

Raif Efendi

Sabahattin Ali

Raif: "Birbirimize her zamandan ziyade yakın olmamız lazım gelen bu anda neler söylüyorsun?"

Maria: "Hayır dostum, hayır!" dedi,

"Birbirimize her zamandan ziyade uzağız! Çünkü artık bir ümidim yok. Bu sondu... Bir defa da bunu tecrübe edeyim, dedim. Belki bu noksandı, diye düşündüm. Ama değil... İçimde hep o boşluk var... Daha da büyümüş olarak... Ne yapalım? Kabahat sende değil... Sana âşık değilim. Halbuki dünyada sana âşık olmam icap ettiğini, sana da âşık olmadıktan sonra hiç kimseyi sevmeyeceğimi, bütün ümitlerimi terk etmem lazım geleceğini gayet iyi biliyorum..."

"Ben böyleyim işte!" dedi.

"Ben garip bir kadınum.

"Hayatımın en dolu, en manalı zannettiğim bir devresi birdenbire boşaldı, bütün manasını kaybetti. En tatlı emellerinin tahakkukunu gördüğü bir rüyadan acı hakikate uyanan bir insan gibi içim çekiliyor. Ona hakikaten dargın değilim, asla kızmıyorum. Sadece müteessirim. "Bunun böyle olmaması lazımdı" diyorum. Demek ki beni bir türlü sevmiyor. Hakkı da var. Beni de hayatımda hiç, hiç kimse sevmeydi."

1920'li yıllar Raif Efendi'nin yirmili yaşlarına denk gelmektedir. Raif Efendi yalnızlığı, naifliği, saflığı ve sakinliğiyle dikkat çeken bir karakterdir. Kendisi toplumun ona biçtiği cinsiyet rollerini reddederek yaşamıştır. Sevgiden ve ilgiden mahrum büyümüş olan Raif Efendi gerçek sevgiyi ilk defa Maria Puder'den görmüştür. İleriki yaşlarında evlendiğinde eşinin ailesi de dâhil olmak üzere kalabalık bir halde yaşarlar. Bu süreçte eve ekmek getiren tek kişi olmasına rağmen yine de hiçbir zaman gerçekten insan yerine konulmamıştır. Herhangi bir olumsuzluk karşısında sesini çıkarmadığı için hiçbir zaman onun sözünü değerli bulmamışlardır. Ailedeki "evin erkeği" rolüne hiçbir zaman bürünmemiştir. Çocukken anne babası onun kız olarak doğması gerektiğine bile inanmışlardır. Toplumsal cinsiyet rollerinin dayattığı davranış biçimlerine sahip olmadığı için yalnızlığa mecbur bırakılmıştır. Raif Efendi sanatla oldukça haşır neşir biridir. Sabun işçiliği hakkında eğitim görmek için gittiği Berlin'de bir gün bir sergi gezerken Maria Puder'in otoportresini görür ve âşık olur. Bıkmadan usanmadan günlerce portreyi incelemek için sergiye gider. Günlerden bir gün Maria Puder ile gerçekten tanışır ve aralarında ikisi için de çok özel olan bir ilişki başlar. Eninde sonunda her ne kadar karşılıklı sevgi olsa da bu ilişkinin sonunda Raif Efendi'yi hüznün ve hayal kırıklığı karşılar. Zaten tanıdık arkadaşı olan yalnızlıktan başka açılan bir kapı görmez kendine.

"Raif... Şimdi ben gidiyorum!" dedi.

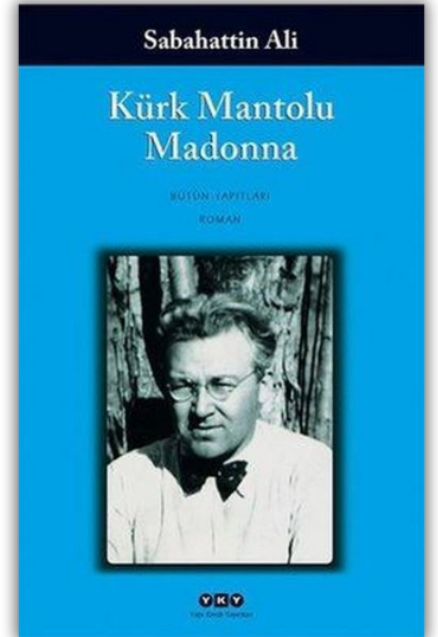
"Evet... Biliyorum!"

Trenin hareket saati gelmişti. Bir memur vagon kapısını örtüyordu. Maria Puder merdiven basamağına atladı, sonra bana eğilerek yavaş bir sesle fakat tane tane:

"Şimdi ben gidiyorum fakat ne zaman çağırırsan gelirim..." dedi.

Evvela ne demek istediğini anlamadım. O da bir an durdu ve ilave etti:

"Nereye çağırırsan gelirim!"

“Palto”

Hikâye Nikolay Vasilyeviç tarafından 19.yy’da yazılmıştır.”Palto” öyküsü ile birçok Rus yazara ilham olan Gogol, o günkü Rusya’da var olan sosyal çatışmalara değinmiştir. Bu eser, hükümete başkaldırışın kilometre taşlarından biri sayılmaktadır.

Olay örgüsü Akakiy’in çalıştığı devlet dairesinde maruz kaldığı durumlar ve sosyoekonomik durumu sebebiyle diğer memurlar tarafından dalga konusu olmasıyla başlar. Devlet dairesi hakkında da öykü boyunca bilgiler verilmektedir. “Bir devlet dairesinde... Ama iyisi mi hangi daire olduğunu söylemeyeyim çünkü dairedekiler buna kızıyor.” cümlesinde daha en baştan hükümetin baskıcı olduğu çıkarılmaktadır. Akakiy’in dokuzuncu dereceden memur olmasından dolayı diğer memurlar tarafından eğlence konusu olduğu ifade edilmektedir. Akakiy makamı düşük olmasından dolayı ihtiyaçlarını rahat bir şekilde karşılayamamaktadır. Eski bir paltosu vardır hatta diğer memurlar bu eski paltodan “sabahlık” diye bahseder. Öykünün kırılma noktası da burada başlamaktadır. İlk başlarda soğuktan dolayı parça pinçik hâle gelen ve geçmiş yıllardaki onarımlardan dolayı onlar da yamadan oluşan paltosuna tekrar yama yaptırtmak için terzi Petroviç’e gider. Petroviç ise artık yeni bir palto yaptırtmasını, şimdi kullandığı paltosunun yama tutamayacak kadar zarar gördüğü için daha fazla yama yapamayacağını söyler. Akakiy ise bu fikre sıcak bakmamaktadır çünkü kendi rütbesindeki hiçbir memur maaşı yeni bir palto diktirmeye yetmez. Paltosunun durumunu ve Petersburg’un meşhur soğuşunu düşünen Akakiy, Terzi Petroviç’e hak vererek onunla belirli bir ücrette anlaşır. Yediğinden içtiğinden keserek palto parasını biriktirir. Akakiy’in iki gayesi vardır: Birincisi soğuktan korunmak, ikincisi ise o dönem Rusya’ında dış görünüşün sosyal statüyü yansıttığı için biraz olsun toplum tarafından kabul görmektir. Paltosu dikilip bizzat Terzi Petroviç tarafından kendisine giydirilince çok mutlu olur ve yeni paltosuna gözü gibi bakar. Paltosu yenilenince devlet memurları arasındaki statüsünde de değişim kendini belli etmeye başlar. O akşam bir davete çağrılır, paltosu sayesinde artık toplumunun saygın bir parçası hâline gelmiştir. Davet çıkışında ise paltosu çalınır. Akakiy üzülür ve perişan hâlde eve döner. Akakiy, çalınan paltosunu bildirmek üzere komisere gitmeye karar verir ama ev sahibesinin “Komiser işi savsaklar, en iyisi başkomisere git.” tembihini dinleyerek başkomiserin huzuruna çıkar. Fakat general ya da kinayeli biçimde öyküde belirtildiği üzere “mühim şahsiyet” tarafından azarlanır. Dokuzuncu dereceden memur olduğundan dolayı umursanmayan ve ezilen Akakiy’in paltosu bulunamaz; Akakiy, soğuktan hasta olur ve ateşi çıkar. Akakiy’i tedavi etmesi amacıyla evine bir doktor çağrılır. Doktor muayenenin ardından “En iyisi siz bir çam tabut yaptırın.” diyerek hastanın durumunun iç açıcı olmadığını söyler. Aslında doktorun bu cümlesi üzerinden yazar, dönemin Rusya’ında bulunan sosyoekonomik çatışmalara atıfta bulunmaktadır. Hasta olarak girdiği yatağından Akakiy bir daha kalkamaz ve bu ölümü toplumdaki kimsenin ruhu bile duymaz. İşine düşkün olan bu memurun hiç kimsesi yoktur. Sessiz sedasız gömülür. Ancak Petersburg sokaklarında Akakiy olduğunu düşünülen bir hortlağın generalin ve diğer insanların paltolarını alıp oradan uzaklaşması ile öykü fantastik bir kurguyla biter.

Öyküde genel olarak sosyoekonomik çatışmalar, alt ve üst tabaka memurları arasında gözlemlenen eşitsizlikler aktarılmaktadır. Halkla yönetim arasındaki çatışma memurların üst makamdaki kişiler tarafından ezilmesiyle ve generalin davranışlarıyla okuyucuya aktarılır. Derece farkı nedeniyle hükümet tarafından “dört yüz elli ruble” maaş layık görülen alt statüdeki memurların ekonomik sıkıntılarla yaşadığı, Petersburg soğuşuna karşı bir palto bile diktiremedikleri aktarılmaktadır. Böylece o dönemdeki otoritenin sosyal statü olarak alt tabakada bulunan memurları umursamadığı ve itirazlara karşı baskıcı bir tutum sergilediği gerçeği okuyucuya yansıtılmaktadır.

Eserin başkahramanı Akakiy pasif, öz güvensiz, pis, bakımsız biri olarak betimlenmektedir. İşini o kadar sever ki diğer memurların ne dediği veya ona nasıl davrandıkları umrunda bile değildir. Yazara göre daha ilk baştan “kadersiz” doğan kahraman, içinde yaşadığı toplum tarafından sosyoekonomik haksızlıklara maruz bırakılmaktadır. Petroviç ise kör, sarhoş bir terzi olarak öyküde yer almaktadır. Bir sürü memura üst baş diktiği gibi Akakiy’e de paltosunu Terzi Petroviç diker. General ise “Rus hükümetini” temsil etmesi için hikâyeye konmuştur. General, kendi rütbesinin altında olan insanları küçümseyerek herkesin gözünü korkutmaya çalışmaktadır. Palto imgesi hikâyede Akakiy’in ulaşmak istediği ama yaşadığı toplumda hiçbir zaman elde edemeyeceği statüyü temsil etmektedir.

Öyküde anlatılan olay, kış mevsiminde geçmektedir, kurgu zamanı Akakiy’in paltosunu diktirmesinin hemen öncesinden başlar ve palto çalınana kadar hatta başkahramanın hortlak olarak intikamını almasına kadar devam eder. Yazar öyküyü anlatırken geriye dönüşler yaparak kurguyu sarmal bir zaman dilimi kullanarak okuyucuya aktarır. Örneğin geçmişe dönerek Petroviç’in ailesi ile bilgi vermeyi tercih eder. Hikâyede üst kurmaca tekniğini anımsatan bir anlatım tarzı görülmektedir. Yazar araya girerek kendini fikrini çoğu yerde belirtmektedir. Mesela Ruslarla ve o dönem Rusya’sı ile ilgili bilgileri belirtir. Örneğin olayı betimlerken parantez açıp “Rus insanı bu tür dedikodulardan çok hoşlanır.” demesi bu duruma bir örnektir. Öyküde mekân olarak betimlenen Petersburg şehri ve sokakları olaya başlı başına büyük katkı sağlamaktadır. Şehrin soğuk olması ve o zamanların şehir yaşamı hikayenin kurgusuna uygun bir zemin, atmosfer oluşturmuştur. Yazarın üslubunda eleştirel bir tutum hâkimdir. Özellikle o dönem Rus otoritesine karşı sert eleştiriler gözlenmektedir. Dönemin yazarları için “Bilindiği gibi, başkalarını ısıramayan kimi yazarlarımız onlarla pek güzel alay eder.” cümlesi eserde yer alır. Böylece dönemin yazarlarının memurlar dışında kimseyi eleştiremediğini, yazarların güçlerinin sadece “dokuzuncu dereceden” memurlara yettiğini belirtmektedir. Kinayeli anlatımla “mühim kişi” sıfatını kullandığı devlet memuru üzerinden, devletin aslında o kadar da önemli olmadığını ironisini yapmaktadır. Öyküde betimlemeler yoğun ve işlevseldir, özellikle Akakiy’in kıyafetleri ayrıntılı bir şekilde betimlenmiştir. Cümleler çok uzun değildir ve kolayca anlaşılabilir.

Yazar, Çarlık Rusya’sında yaşanan eşitsizlikleri, alt sınıfta yer alan memurların üst statüde bulunan diğer memurlar tarafından ezildiğini ve bu kişilerin devlet tarafından sahiplenilmediklerini, sosyoekonomik farklılıkların memurlar arasında var olan çatışmaları körüklediğini öyküsünün kurgusuyla okuyucuya aktarmaktadır. Yazar, dönem yazarlarının aksine ezilen alt tabakanın yanında durmuştur ve devlet kurumlarına yönelttiği eleştirilerle kendinden sonraki yazarlara da ilham olmuştur. Şunu kabul etmek gerekir ki “Hepimiz Gogol’un paltosundan çıktık.”

sevmek seni

sevmek seni bir kuş gibi
yuvadan kaçmaya korkak
gökteki buluta hasret
bir güneş selamında gülümsemek
dalda çiçek açınca ağlamak, ona yaş olmak

sevmek seni bir çocuk gibi
en ufak arbedede dağılmak
yosun gözlerime toprak çalmak
bir yağmur damlasında hastalanmak
şifayı yine eninde sonunda sende bulmak

sevmek seni sadece ben gibi
benden başka
benim kadar güzel
ben olsa bile ben kadar sevemeyecek

Ela Özcan Fen3

Kadına Yönelik Şiddet

Özet: Kelime anlamı olarak şiddet, bir canlıya veya nesneye karşı fiziksel, psikolojik veya duygusal zarar verme, baskı uygulama veya onu kontrol etme eylemi anlamına gelir. Şiddet, toplumun her katmanında var olan ve ciddi sonuçlara yol açabilen bir sorundur. Günümüzde şiddet yaşamın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Her toplumda görülen şiddet en çok kadınlara uygulanmaktadır. Kadınlar şiddeti hak edecek hiçbir şey yapmazlar ve ona rağmen şiddet görürler ve o ortamda çoğu yaşamaya devam eder. Şiddet yarattığı fiziksel ve psikolojik sonuçlar kadınları doğrudan etkiler. Bu makalede şiddet kavramının, kadına yönelik şiddetin sebepleri ve sonuçları üstünde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, kadına yönelik şiddet, hak etmek

Abstract: Violence, as a word, means the act of physical, psychological or emotional harm, pressure or control against a living thing or object. Violence is a problem that exists in every layer of society and can lead to serious consequences. Today, violence has become an integral part of life. Violence seen in every society is mostly perpetrated against women. Women do nothing to deserve violence and despite it, they are subjected to violence and most of them continue to live in that environment. The physical and psychological consequences of violence directly affect women. In this article, the concept of violence, the causes and consequences of violence against women are emphasized.

Keywords: Violence, violence toward women, deserve

Giriş

Şiddet geçmişten günümüze yaşamın çoğu alanlarda çeşitli biçimlerde yaşanılacakmış sorunlardandır. Uygulanan her türlü şiddet, bireylerin yaşam kalitesini zedeler ve bireylere zarar verir. Günümüzde her toplumda mücadele edilen en büyük sorun şiddettir. Kadınlara yapılan şiddet ise şiddetin en yaygın türüdür. Bu çalışma kadınlara uygulanan şiddetin sebeplerini ve sonuçlarını anlatmaktadır.

Şiddet Kavramı: Şiddet kavramı, genellikle fiziksel ya da sözel bir saldırganlık eylemini ifade eder. Ancak, şiddetin çok çeşitli formları vardır ve sadece bu iki türle sınırlı değildir. Örneğin, psikolojik şiddet, cinsel şiddet, kültürel şiddet gibi. Şiddet, bir kişinin kendine ya da başka bir kişiye zarar verme niyetiyle gerçekleştirdiği bir davranıştır. Şiddetin sonuçları çok ciddi olabilir ve kurbanların yaşamlarını kökünden değiştirebilir. Şiddet, ayrıca toplumsal düzeyde de çok zararlıdır ve insan haklarına aykırıdır. Bu nedenle şiddetin her türüne karşı sıfır tolerans politikası benimsenmelidir.

Kadına Yönelik Şiddet Ortamını Hazırlayan Temel Faktörler

Kadına yönelik şiddetin ortaya çıkmasına neden olan temel faktörlerden biri, toplumsal cinsiyet eşitsizliğidir. Toplumda kadınlar ve erkekler arasında var olan cinsiyet eşitsizliği, kadına yönelik şiddetin yaygınlaşmasına neden olur. Erkeklerin, kadınlara karşı üstünlük hissetmeleri ve bu üstünlüklerini şiddet yoluyla göstermek istemeleri, kadına yönelik şiddetin birçok biçimde ortaya çıkmasına neden olur. Ayrıca, kadınların ekonomik ve sosyal olarak güçsüz konuma düşmeleri, kadına yönelik şiddetin ortaya çıkmasında önemli bir faktördür. Kadınların iş gücüne katılımının düşük olduğu toplumlarda, kadınlar ekonomik olarak bağımlı hale gelirler ve bu da şiddete maruz kalmalarına neden olabilir. Bunun yanı sıra, kadına yönelik şiddeti normalleştirme eğilimi de önemli bir faktördür. Bazı kültürlerde, kadına yönelik şiddet kabul edilebilir bir davranış olarak görülebilir. Bu da şiddetin yaygınlaşmasına ve daha az tepki görmesine neden olabilir. Son olarak, yasal düzenlemelerin yetersiz olması da kadına yönelik şiddetin ortaya çıkmasında etkili bir faktördür. Yasa ve ceza sistemi, şiddetin önlenmesinde ve failerin cezalandırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Ancak yetersiz yasal düzenlemeler, şiddeti önlemekte yetersiz kalabilir ve failerin cezalandırılmasını güçleştirebilir. Bu faktörlerin hepsi kadına yönelik şiddet ortamını hazırlayan en yaygın ve en önemli etmenlerdir.

Kadın, Şiddeti Hak Eder Mi?

İzmir'de gerçekleştirilen bir araştırma, kadına yönelik şiddetin hala ciddi bir sorun olduğunu ve özellikle aile içinde yaygın olduğunu gösteriyor. Araştırma, şiddete maruz kalan kadınların profilini değerlendirerek kadınların şiddete maruz kalma nedenleri ve şiddetin önlenmesi için çözüm önerileri sunuyor. Ancak araştırmanın tartışmasız en ilginç sonucu, kadınların %8 'inin bazı durumlarda kadının "şiddeti hak ettiğini" düşündüğüdür. Bu sonuçlar, kadına yönelik şiddetin yanı sıra, toplumdaki kadın algısının da değişmesi gerektiğine işaret etmektedir. Kadınların hiçbir şekilde şiddeti hak etmedikleri ve şiddete maruz kalmalarının kabul edilemez olduğu açıktır. Toplumun, kadına yönelik şiddeti önlemek için daha fazla çaba göstermesi ve kadınların haklarına saygı göstermesi gerekmektedir. Bu nedenle kadınların toplumda eşitlik ve saygınlık kazanması için farkındalık yaratılması ve kadınlara eğitim verilmesi önemlidir.

Kadın Neden Şiddet Ortamında Yaşamaya Devam Eder ?

Kadınların şiddet ortamında yaşamaya devam etmelerinin birçok nedeni olabilir. Öncelikle, kadınların ekonomik bağımlılıkları, şiddet ortamında kalma nedenlerinden en önemlisidir. Maddi açıdan erkeklerden daha zayıf olan kadınlar, ayrılmaları durumunda kendilerine yeterli destek sağlayamayacaklarından çocuklarıyla birlikte şiddet ortamında kalmayı tercih edebilirler. Ayrıca, kültürel baskılar da kadınların şiddet ortamında kalma nedenleri arasındadır. Bazı toplumlarda, kadınların erkeklere karşı saygılı ve itaatkâr olmaları beklenir ve bu nedenle şiddete maruz kalan kadınlar, kendilerini suçlu hissederler. Korku, kadınların şiddet ortamında yaşamalarının bir diğer nedenidir. Şiddetin artması ve kendilerine ya da çocuklarına zarar verilmesi endişesiyle kadınlar, şiddet ortamında kalmayı tercih edebilirler. Ayrıca, yetersiz destek de kadınların şiddet ortamında kalma nedenlerinden biridir. Şiddetin sona ermesi için gerekli desteği alamadıklarında, kadınlar şiddete maruz kalmaya devam edebilirler. Sonuç olarak kadınların şiddet ortamında kalma nedenleri farklılık gösterse de, şiddetin sona erdirilmesi için gerekli desteği alamadıklarında, çaresiz kaldıkları için şiddet ortamında yaşamaya devam edebilirler. Bu sebeple, kadınların haklarının korunması gerekir.

Kadına Uygulanan Şiddetin Sonuçları

Kadına yönelik şiddetin sonuçları, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde çok çeşitli olabilir. Bireysel düzeyde, kadına yönelik şiddet sonucu kadınlar, öncelikle fiziksel yaralanmalar yaşayabilirler. Bu yaralanmalar kırıklar, yanıklar, kesikler, morluklar ve benzeri sonuçlar doğurabilir. Ayrıca, şiddetin sonucunda kadınlar zihinsel travmalar yaşayabilirler. Bu, post travmatik stres bozukluğu, depresyon, kaygı, öz güven kaybı ve benzeri durumları içerebilir. Şiddetin sonucunda kadınlar ayrıca duygusal stres yaşayabilirler. Bu utanç, suçluluk duyguları, yalnızlık, korku ve benzeri sonuçları içerebilir. Bireysel düzeydeki sonuçların yanı sıra, kadına yönelik şiddet toplumsal düzeyde de sonuçlar doğurabilir. Şiddetin sonucu, kadınların toplumda eşitliklerini, güçlerini ve insan haklarını koruma mücadelesinde geri kalmalarına neden olabilir. Kadınlar şiddetin etkisi altındayken, iş gücüne katılım, eğitim hayatı ve sosyal hayatta yer alma oranları düşebilir. Şiddet kadınların kendilerine güvenlerini kaybetmelerine, kendi haklarını savunma konusunda çekingen olmalarına neden olabilir. Kadınların özgürlüklerini kısıtlayarak toplumsal cinsiyet eşitsizliğini daha da pekiştirebilir. Kadınların, erkeklerin üstünlük hissettiği bir toplumda, daha düşük özgüvene sahip olmaları ve daha az özgür olmaları, kadınların toplumda eşit haklarını savunmalarını zorlaştırabilir. Bu da, kadınların hayatlarını istedikleri şekilde yaşamalarına engel olabilir.

Sonuçlar ve Öneriler

Kadına yönelik şiddetin sona erdirilmesi için atılacak adımlar ve öneriler vardır. Öncelikle, eğitim alanında yapılacak çalışmalarla toplumsal cinsiyet eşitliği bilincinin artırılması önemlidir. Kadınların güçlendirilmesi, ekonomik bağımsızlıklarının artırılması, bilinçlendirme faaliyetleri, erkeklerin de dahil olduğu eğitim programları, aile içi iletişim ve çatışma çözme konularında eğitimler verilmesi gibi çalışmalarla toplumda kadına yönelik şiddetin kabul edilemez olduğu bilinci oluşturulabilir. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi için yasal düzenlemeler de hayati önem taşımaktadır. İlgili mevzuatın güçlendirilmesi, şiddetin önlenmesine yönelik daha sıkı cezaların belirlenmesi ve uygulanması gerekmektedir. Ayrıca, şiddet mağdurlarının hızlı ve etkili bir şekilde korunması için kolluk kuvvetlerinin ve adli makamların kadın hakları konusunda eğitim almaları ve bu konuda bilinçli davranmaları da önemlidir. Ayrıca şiddetin önlenmesi konusunda kadınların birçok kurum ve kuruluşla işbirliği yaparak desteklenmeleri gerekmektedir. Kadın sığınma evlerinin sayısının artırılması, psikolojik ve sosyal destek hizmetleri, hukuki yardım, çalışma ve barınma imkânlarının sağlanması gibi hizmetlerle kadınların şiddet ortamından kurtulmaları ve yeniden hayata tutunmaları sağlanabilir.

Sonuç olarak, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için hem toplumsal bilincin artırılması hem de yasal düzenlemeler ve hizmetlerle kadınların güvende olmaları sağlanmalıdır. Böylece kadınların şiddet ortamından kurtulmaları, haklarının korunması ve toplumda eşitlikçi bir yaşamın sağlanması mümkün olabilir.

Efe Sağırılıoğlu 11E

Kaynakça

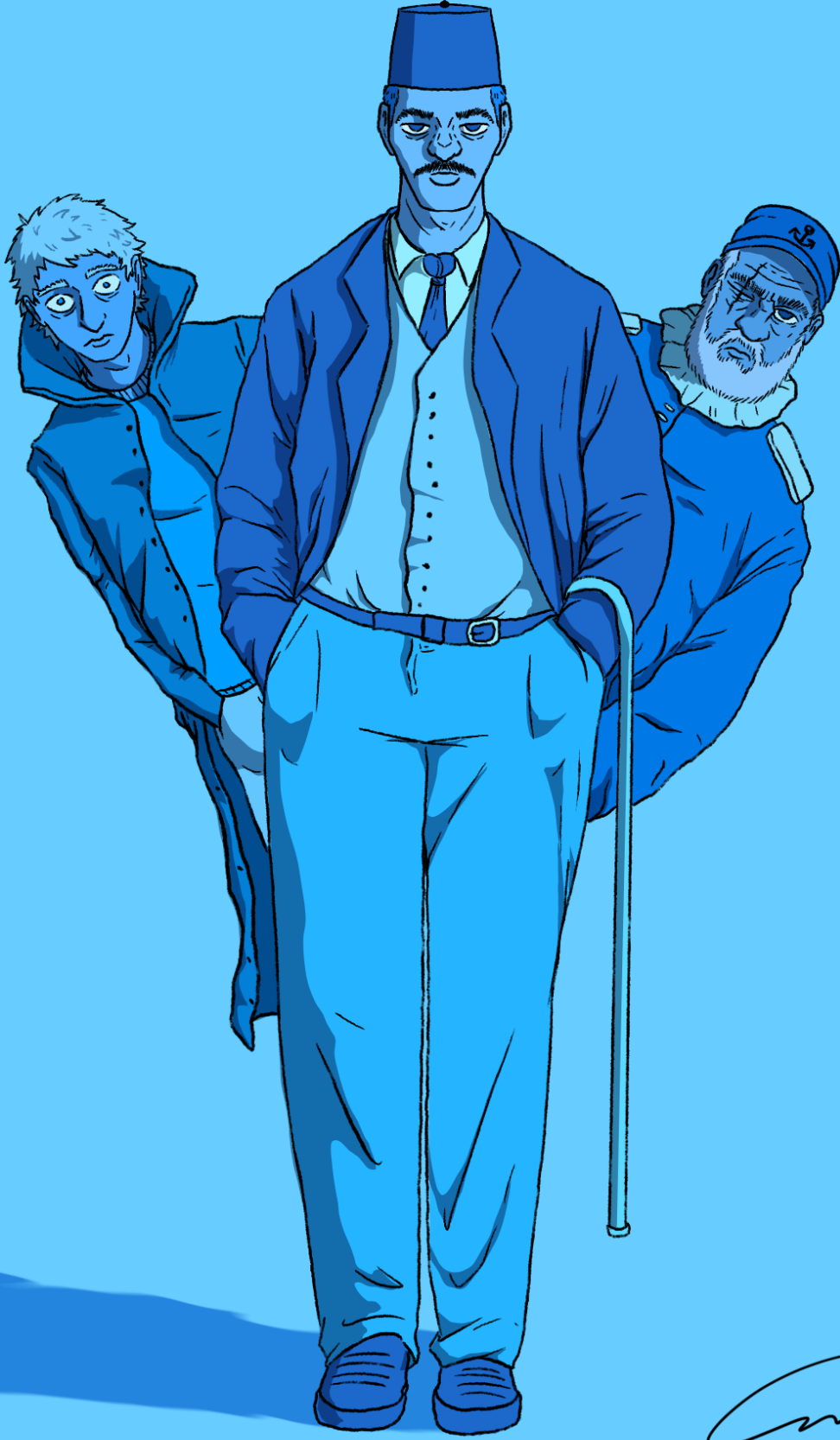
Kadın Şiddeti Hakeder Mi?, <https://www.turkhukuk sitesi.com/showthread.php?t=2666>.

“Kadına Yönelik Şiddet.” Wikipedia, Wikimedia Foundation, 7 Mar. 2023, https://tr.wikipedia.org/wiki/Kad%C4%B1na_y%C3%B6nelik_%C5%9Fiddet.

“ŞİDDET NEDİR?” ŞİDDET NEDİR? " Aile İçi Şiddet / Kadına Yönelik Şiddet,

https://evicisiddet.adalet.gov.tr/SIDDET_NEDIR.html#:~:text=%C5%9Eiddet%2C%20bireyin%20fiziksel%2C%20cinsel%2C,her%20%C3%BCr%C3%BC%20tutum%20ve%20davran%C4%B1%C5%9F%C4%B1r.

“Kadına yönelik şiddeti önlemek Adına Neler Yapılabilir?” Bg Hukuk Bürosu, 30 Sept. 2019, <https://www.bghukukburos u.com.tr/8774/>.

Amir
m

ERENKÖY IŞIK LİSESİ & FEN LİSESİ

" nce iyi insan yetiştirir."

Diploma
Programme

CollegeBoard

AP

FMV

FEYZİYE
MEKTEPLERİ
VAKFI - 1885 -